

Udskriftsdato: 9. januar 2026

VEJ nr 9333 af 12/06/2020 (Gældende)

Vejledning om rådighed og sanktioner for personer der ansøger om eller modtager selvforsørgelse- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparate

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, j.nr. 20/08048

Vejledning om rådighed og sanktioner for personer der ansøger om eller modtager selvforsørgelse- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparate

Indledning

I denne vejledning gøres mere generelt rede for regler og praksis vedrørende rådighed og sanktioner for personer, der ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparate.

Vejledningen knytter sig til:

- bekendtgørelse om rådighed for personer der ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparate (omtales herefter som rådighedsbekendtgørelsen for aktivitetsparate),
- lov om aktiv socialpolitik,
- reglerne i §§ 35-40 a i lov om aktiv socialpolitik om sanktioner ved manglende udnyttelse af arbejdsmulighederne m.v., samt
- reglerne i §§ 26 og 26 a i integrationsloven om pligt til at udnytte sine arbejdsmuligheder for personer, der ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse.

Der er udarbejdet en bekendtgørelse om rådighed for personer, der ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparate.

Der er på den baggrund udarbejdet denne vejledning om reglerne om rådighed og sanktioner for personer der ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparate.

Vejledningen tager udgangspunkt i de gældende rådigheds- og sanktionsregler for aktivitetsparate modtagere af hjælp. I vejledningen er ændringerne i reglerne med lov nr. 174 af 27. februar 2019 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love, lov nr. 548 af 7. maj 2019 om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov nr. 551 af 7. maj 2019 om ændring af lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om sygedagpenge, integrationsloven og forskellige andre love samt lov nr. 1558 af 27. december 2019 om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love indarbejdet.

Derudover er Ankestyrelsens praksis vedrørende fortolkningen af reglerne om rådighed og sanktioner i lov om aktiv socialpolitik indarbejdet i vejledningen.

Kommunerne er omfattet af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, forvaltningsloven og offentlighedsloven i forhold til de opgaver, der udføres, ligesom kommunerne også er forpligtede til at overholde de almindelige forvaltningsretlige principper, herunder om saglighed, lighed og proportionalitet samt god forvaltningsskik.

Kommunerne skal endvidere iagttage databeskyttelsesreglerne i bl.a. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesordningen/GDPR) og lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven) m.v.

Vejledningen har følgende indhold:

1. Vejledning til bekendtgørelse om rådighed for personer der ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparate

2. Sanktioner
3. Andet

1. Vejledning til bekendtgørelse om rådighed for personer der ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparate

Kapitel 1

Område og begreber

Kapitel 1 i bekendtgørelsen beskriver, hvilke personer bekendtgørelsen gælder for. Endvidere defineres de grundlæggende begreber, der anvendes i bekendtgørelsen.

§ 1. Denne bekendtgørelse omfatter personer, der ansøger om eller modtager hjælp, herunder supplerende hjælp efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik, og som ansøger om eller modtager hjælpen som aktivitetsparate.

Stk. 2. Hjælp efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik ydes af kommunen i form af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp, kontanthjælp, tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven.

Bekendtgørelsen omfatter personer, der ansøger om eller modtager hjælp, herunder supplerende hjælp, efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik, og som ansøger om eller modtager hjælpen som aktivitetsparate.

Bekendtgørelsen omfatter således personer, der:

- ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse eller kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik, og som er aktivitetsparate
- ansøger om eller modtager overgangsydelse (ikke omfattet af integrationsloven) eller uddannelseshjælp efter lov om aktiv socialpolitik, og som er aktivitetsparate.

Det er kommunen, der vurderer, om personen er aktivitetsparat på baggrund af personens ressourcer, kompetencer og udviklingsmuligheder. Kommunen skal for personer, som er fyldt 30 år, og personer under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse vurdere, om personen vil være i stand til at påtage sig et ordinært job, som gør den pågældende i stand til at forsørge sig selv inden for tre måneder.

For personer under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse skal kommunen vurdere, om personen har problemer af faglig, social og/eller helbredsmæssig karakter og dermed har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end ca. et år, inden personen kan påbegynde en uddannelse og gennemføre denne på almindelige vilkår.

Kommunen skal i forbindelse med kontaktførelset vurdere, om den pågældende fortsat anses som aktivitetsparat, hvis der er sket væsentlige ændringer i personens forhold, eller hvis der er fremkommet nye oplysninger, der kan have betydning for vurderingen.

En person, der deltager i et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, et tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. eller et tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven, skal som udgangspunkt stadigvæk opfylde rådighedsbetingelserne. For en aktivitetsparat person betyder det f.eks., at personen skal stå til rådighed for tilbud, møde til samtaler m.v. Kommunen kan dog efter ansøgning i særlige

tilfælde fravige § 55, stk. 1, i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats (pligt til at være aktivt jobsøgende og stå til rådighed for henvist job), hvis jobcenteret skønner, at tilbuddet medvirker til, at personen kan opnå fast beskæftigelse. Dette kan eksempelvis være tilfældet, når personen har en klar aftale om et konkret, ordinært job, hvor gennemførelse af en forudgående uddannelse, et tilbud om virksomhedspraktik eller en ansættelse med løntilskud er en afgørende forudsætning for ansættelsen. Dette følger af § 56, stk. 1, i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Særligt vedrørende visitation af udlændinge efter integrationsloven

Særligt i forhold til udlændinge gælder det, at kommunalbestyrelsen skal anse en udlænding omfattet af integrationslovens § 16, stk. 3, for jobparat i de første 3 måneder efter kommunens overtagelse af ansvaret for den pågældende, med mindre det er åbenbart, at udlændingen ikke er i stand til at deltage i et virksomhedsrettet tilbud efter integrationslovens §§ 23 b eller 23 c, jf. integrationslovens § 17, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen skal 3 måneder efter at have overtaget ansvaret for udlændingen visitere den pågældende som jobparat eller aktivitetsparat. Ved visitationen finder de regler om visitation, som beskæftigelsesministeren fastsætter i medfør af § 8 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilsvarende anvendelse, jf. integrationslovens § 17, stk. 2.

§ 2. Bekendtgørelsen omfatter også en persons ægtefælle, medmindre

- 1) ægtefællen har ansøgt om eller modtager hjælp som jobparat,
- 2) ægtefællen er under uddannelse eller modtager en offentlig forsørgelsesydelse, som ikke er betinget af, at modtageren står til rådighed for arbejdsmarkedet, eller
- 3) ægtefællen har valgt ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder, jf. § 13, stk. 10 i lov om aktiv socialpolitik.

I overensstemmelse med det almindelige princip om ægtefælleafhængighed i lov om aktiv socialpolitik slås det i § 2 fast, at bekendtgørelsens regler også gælder en ansøgers ægtefælle, medmindre ægtefællen er omfattet af undtagelserne i nr. 1-3.

Dette indebærer bl.a., at en deltidsarbejdende ægtefælle også skal overholde bekendtgørelsens regler om at tage imod henvist arbejde og deltage i tilbud m.v.

Ankestyrelsen har i principafgørelse 36-12 fundet, at en gift kvinde havde ret til kontanthjælp, fordi hun ikke kunne forsørge sig selv, og fordi hendes ægtefælle ikke opfyldte sin forsørgelsespligt. Kvinden havde været ude for ændringer i sine forhold, da hendes samliv med ægtefællen var ophørt, og der var søgt om separation. Ankestyrelsen lagde vægt på, at selv om ansvaret for at forsørge en ægtefælle først ophører ved separation eller skilsmisse, måtte det offentlige træde til, når ægtefællen var flyttet, og kommunen ikke kunne komme i kontakt med den pågældende, og han ikke opfyldte sin forsørgerpligt.

Principperne fra denne afgørelse vil formentlig også kunne anvendes i de tilfælde, hvor en ægtefælle er bosat i udlandet, og hvor kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for at komme i kontakt med pågældende, f.eks. telefonisk.

I de tilfælde, hvor den ene ægtefælle er indsat i fængsel eller arresthus, gælder princippet om, at begge ægtefæller skal stå til rådighed, ikke. Der henvises til bekendtgørelse nr. 1471 af 16. december 2019 om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus (bekendtgørelsen kan findes på www.retsinformation.dk).

Ligeledes gælder princippet om, at personer i et ægteskab skal stå til rådighed, ikke i de tilfælde, hvor en person (en udlænding) er omfattet af § 6 i lovbekendtgørelse nr. 1023 af 2. oktober 2019 (repatrieringsloven). Ifølge denne bestemmelse kan kommunalbestyrelsen efter ansøgning give tilladelse til, at en udlænding modtager hjælp til forsørgelse efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik, hvis den pågældende deltager i praktik eller uddannelsesforløb eller i rekognosceringsrejser til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på senere at træffe beslutning om repatriering (loven kan findes på www.retsinformation.dk).

§ 3. Ved »rådighed« forstår i denne bekendtgørelse, at en person opfylder sin rådighedsforpligtelse ved at tage imod tilbud om arbejde, tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., tilbud m.v. i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning samt deltage i jobsamtaler, møder i rehabiliteringsteamet eller rådighedsvurderinger.

Bestemmelsen uddyber og beskriver begrebet rådighed, der anvendes i bekendtgørelsen, og som følger af de pligter, der fremgår af lov om aktiv socialpolitik. For en aktivitetsparat modtager af hjælp skal de tilbud og aktiviteter m.v., som kommunen giver personen, være tilpasset personens konkrete situation, så der tages hensyn til f.eks. helbredsmæssige udfordringer.

Ved vurderingen af om en aktivitetsparat modtager af hjælp opfylder sin rådighedsforpligtelse, skal kommunen altid vurdere, om der er andre forhold end de rimelige grunde, der kan begrunde, at personen ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- og arbejdsmuligheder, f.eks. alvorlig psykisk sygdom. Der henvises til vejledningen til bekendtgørelsens § 10.

Kapitel 2

Generelle rådighedsbetingelser

Kapitel 2 i bekendtgørelsen beskriver, hvilke generelle betingelser der skal være opfyldt for, at en person, der ansøger om eller modtager hjælp som aktivitetsparat, kan anses for at stå til rådighed. Kommunen skal løbende sikre sig, at betingelserne er opfyldt. Se bemærkningerne til § 3.

At stå til rådighed er én af flere betingelser, der skal være opfyldt, for at en person og dennes ægtefælle kan få hjælp.

Kommunen skal løbende følge op på sager efter lov om aktiv socialpolitik for at sikre sig, at betingelserne for at give hjælp fortsat er opfyldt. Kommunen skal således løbende sikre sig, at også de øvrige betingelser for at udbetale hjælp er opfyldt, jf. § 10, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik.

§ 4. En person, der modtager hjælp som aktivitetsparat, jf. § 1, kan kun få hjælp efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik, hvis den pågældende står til rådighed ved at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder under hensyntagen til, at personen er aktivitetsparat.

Ved hjælp efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik forstås hjælp i form af selvforsørgelses- og hjemrejse-ydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp, kontanthjælp, tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og tilbud m.v. i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven.

Aktivitetsparate modtagere af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelses- eller kontanthjælp skal udnytte sine uddannelses- og arbejdsmuligheder. Heri ligger bl.a., at personen ikke har et rimeligt tilbud om arbejde, og at den pågældende aktivt søger at udnytte sine uddannelses- og arbejdsmuligheder, jf. § 13, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik.

Med hensyn til selvstændig virksomhed vil en person, der har selvstændig virksomhed, og som ikke er ramt af en social begivenhed (f.eks. sygdom, arbejdsløshed eller samlivsophør), ikke kunne anses for at stå til rådighed og kan ikke få hjælp til at understøtte en selvstændig virksomhed, der giver underskud, eller som ikke i tilstrækkelig grad bidrager til et forsørgelsesgrundlag.

Hvis en modtager af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp har en ægtefælle, som driver selvstændig virksomhed, vil ægtefællen efter omstændighederne kunne anses for at udnytte sine arbejdsmuligheder, hvis ægtefællens indtægt efter en samlet konkret vurdering i væsentligt omfang må anses for at bidrage til familiens forsørgelse.

Efter Ankestyrelsens praksis, jf. principafgørelse A-2-02, er nogle af de forhold, der kan lægges vægt på ved vurderingen af, om en selvstændig erhvervsdrivende ægtefælle har udnyttet sine arbejdsmuligheder, følgende:

1. *hvor lang tid virksomheden har bestået*
2. *hvilken indtægt virksomheden hidtil har afkastet*
3. *hvor stor en formue, der er bundet i virksomhedens driftsmidler*
4. *om indtægten er sæsonbestemt eller afhængig af vejrforholdene*
5. *hvilke konkrete fremtidsudsigter der er, for at virksomheden kan komme til at tjene eller bidrage til familiens forsørgelse*
6. *hvilke ordrer, der er tilgået virksomheden, og hvornår disse vil afkaste indtægter.*

Ankestyrelsen fandt endvidere, at det ved vurderingen kunne have betydning, om ægtefællen i perioder med svigtende indtægter havde været tilmeldt Arbejdsformidlingen.

Ankestyrelsen har desuden i principafgørelse A-1-03 slået fast, at kontanthjælpsniveauet ikke alene kunne anvendes som en fast grænse for, hvornår en selvstændig erhvervsdrivende ikke længere kunne anses for at udnytte sine arbejdsmuligheder. Ankestyrelsen fandt, at ansøgers ægtefælle ud fra de foreliggende oplysninger måtte anses for at have udnyttet sine arbejdsmuligheder. Begrundelsen var, at ægtefællens indtægt efter en samlet konkret vurdering i væsentligt omfang måtte anses for at have bidraget til familiens forsørgelse.

En person, der udfører frivilligt arbejde i form af aktiviteter, som personen udfører ulønnet for frivillige organisationer, foreninger eller lignende, og som ikke kan udbydes som almindeligt lønarbejde, kan modtage selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp. Det er en betingelse, at deltagelsen i det frivillige arbejde ikke er til hinder for, at personen kan opfylde den generelle forpligtelse til at stå til rådighed. Der skal desuden være tale om arbejde, der ikke sædvanligvis kan udbydes som lønnet arbejde. Det vil afhænge af kommunens konkrete vurdering, om personen kan opfylde sin rådighedsforpligtelse samtidig med udførelsen af det frivillige arbejde.

§ 5. En person, der er aktivitetsparat, bortset fra en person, der er omfattet af § 6, nr. 5, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, skal kunne overtage rimeligt arbejde med dags varsel.

Stk. 2. Personen skal kunne overtage arbejde ved arbejdstids begyndelse dagen efter, at personen er henvist til arbejdet af jobcenteret eller anden aktør, medmindre personen henvises til arbejdet med tiltrædelse samme dag.

Stk. 3. En person, der er aktivitetsparat, skal kunne og ville møde til samtaler, tilbud m.v., jf. § 6, stk. 1, og § 7, stk. 1, dagen efter, at personen har modtaget indkaldelse hertil fra jobcenteret eller anden aktør.

Stk. 4. Personen skal kunne møde i tilbuddet dagen efter, at tilbuddet er modtaget med digital post fra jobcenteret eller med almindelig post, hvis personen er fritaget fra at modtage digital post, jf. § 129 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats. Tilbud, der er givet i forbindelse med en jobsamtale eller ved, at personen er gjort opmærksom på tilbuddets startdato på anden vis, f.eks. ved en helhedsorienteret plan, brev eller telefon, kan dog igangsættes på et andet tidspunkt.

Aktivitetsparate, bortset fra aktivitetsparate personer under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, som modtager uddannelseshjælp eller overgangsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven, skal kunne overtage rimeligt arbejde med dags varsel. 1-dages-fristen gives for, at personen får tid til at indrette sig på at skulle i arbejde, til samtale, møde i tilbud m.v.

Personen skal dog ikke stå til rådighed for et henvist arbejde, hvis den pågældende har en rimelig grund til ikke at stå til rådighed, jf. § 13, stk. 7, i lov om aktiv socialpolitik. For aktivitetsparate skal kommunen endvidere altid vurdere, om der er andre konkrete forhold, som kan begrunde, at personen ikke har pligt til at stå til rådighed, jf. § 13, stk. 8, samt regler fastsat i medfør af § 13, stk. 15, i lov om aktiv socialpolitik. Der henvises til bekendtgørelsens § 10.

Jobcenteret eller anden aktør kan henvise til arbejde med en kortere frist, hvis arbejdet skal tiltrædes samme dag. Det forudsætter, at jobcenteret eller anden aktør på forhånd har orienteret personen om, at der kan henvises med en kortere frist.

For alle aktivitetsparate personer gælder det desuden, at personen skal kunne og ville møde til samtaler, tilbud m.v., jf. §§ 6, stk. 1 og 7, stk. 1, i bekendtgørelsen dagen efter, at personen har modtaget indkaldelse hertil fra jobcenteret eller anden aktør.

Personen skal kunne møde i tilbuddet dagen efter, at tilbuddet er modtaget med digital post fra jobcenteret eller med almindelig post, hvis personen er fritaget fra at modtage digital post, jf. § 129 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Kendskab til daglig post

I betingelsen om at kunne overtage arbejde med dags varsel ligger bl.a., at en person skal gøre sig bekendt med sin daglige post. Personen skal enten selv vente på den daglige post eller på anden vis sikre sig kendskab til posten. Det gælder både post, som er sendt digitalt, og fysisk post.

Det er en persons eget ansvar at modtage sin fysiske post, så længe personen ikke har meddelt sin aktuelle opholdsadresse til kommunen eller anden aktør. Medmindre kommunen i forbindelse med sin vejledning har givet personen udtrykkeligt besked om, til hvem meddelelse om adresseændring skal gives, kan personen vælge, til hvem af de nævnte (kommunen eller anden aktør) meddelelsen gives.

Eksempler:

Et brev sendt digitalt anses for at være kommet frem, når det er tilgængeligt for adressaten – for eksempel i indbakken i eBoks. Det er ikke et krav, at brevet er blevet åbnet og indholdet læst af adressaten.

Når et brev bliver sendt med den offentlige digitale postløsning, sker der en digital registrering af forsendelsen fra start til slut. Det er derfor muligt at dokumentere, om et brev er kommet frem i adressatens digitale postkasse.

Det skal fremgå tydeligt af dokumentationen, at den vedrører det konkrete brev. Dokumentationen skal desuden bekræfte, at brevet er leveret. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, hvis det alene fremgår, at brevet er afsendt. Levering af et brev i en digital postkasse sker ikke altid med det samme, brevet er sendt.

En person, som undlader at åbne sin digitale post, og derfor ikke ser et brev fra kommunen med et tilbud om virksomhedspraktik, som skal påbegyndes på en bestemt dato, bærer selv ansvaret for ikke at have fået kendskab til tilbuddet og de eventuelle ydelsesmæssige konsekvenser af ikke at møde frem.

En person, der er fritaget fra at modtage digital post efter lov om Digital Post fra offentlige afsendere, jf. § 129 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats, ser ikke et brev fra kommunen eller anden aktør om f.eks. en jobsamtale, fordi personen opholder sig på en anden adresse end den, personen har meddelt til kommunen eller anden aktør. Personen bærer selv ansvaret for sin manglende viden om brevet, herunder konsekvenserne af en udeblivelse.

En person har aftalt med en anden person, at denne ser efter posten, mens den pågældende opholder sig på en anden adresse end den, der er meddelt til kommunen eller anden aktør. Personen bærer selv ansvaret for sin manglende viden om et brev fra kommunen eller anden aktør, herunder konsekvenserne af en udeblivelse, selv om den manglende viden skyldes den anden person, f.eks. fordi denne har glemt at se efter posten.

En person har fået sin post omadresseret på posthuset i en periode, hvor den pågældende opholder sig på en anden adresse end den, der er meddelt til kommunen eller anden aktør. Personen bærer selv ansvaret for sin manglende viden om et brev fra kommunen eller anden aktør, herunder konsekvenserne af en udeblivelse, selv om denne f.eks. skyldes, at brevet er forsinket på grund af omadresseringen.

En person ser ikke et brev fra kommunen eller anden aktør, fordi den pågældende er flyttet til en anden adresse og ikke har meddelt adresseændring til kommunen, folkeregisteret eller anden aktør. Også i det tilfælde bærer personen selv ansvaret for sin manglende viden om brevet, herunder konsekvenserne af en udeblivelse.

Ankestyrelsen har i principafgørelse A-24-08 fundet, at det var kontanthjælpsmodtagerens eget ansvar at kunne gøre sig bekendt med sin daglige post, og at forholdene var således, at posten kunne afleveres. I det konkrete tilfælde havde modtageren af hjælp i perioden omkring kommunens afsendelse af indkaldelse til jobsamtale ikke haft et navn på døren, hvilket bevirkede, at postomdeleren måtte returnere brevet til afsenderen (kommunen). Det betød, at den pågældende ansås for at være udeblevet fra samtalen uden rimelig grund.

Ankestyrelsen har i principafgørelse 26-16 fundet, at hvis der er uenighed, om et brev sendt digitalt fra en myndighed er kommet frem til modtageren, er det myndigheden, der skal dokumentere, at brevet er kommet frem.

Ankestyrelsens praksis for beregning af klagefrister indebærer, at Ankestyrelsen skal vide, hvordan myndigheden har sendt brevet, når styrelsen skal beregne en klagefrist. Det har altså betydning, om personen har fået afgørelsen som digital eller fysisk post.

Hvis afgørelsen er sendt med almindelig post, går Ankestyrelsen ud fra, at personen får brevet 6 hverdage senere.

Hvis afgørelsen er sendt med Quickpost, går Ankestyrelsen ud fra, at personen får brevet to dage efter, at det er sendt. Det er altså det samme, som breve, der hidtil er sendt med A-post.

Hvis brevet er sendt med digital post, går Ankestyrelsen ud fra, at personen har fået afgørelsen samme dag.

Hvis personen oplyser, at det digitale brev først er kommet til pågældendes digitale postkasse senere, undersøger Ankestyrelsen det.

Ankestyrelsens praksis for beregning af klagefrister kan findes på Ankestyrelsens hjemmeside, www.ast.dk.

§ 6. En person, der er aktivitetsparat, bortset fra en person der er omfattet af § 6, nr. 5, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, skal som udgangspunkt kunne og ville overtage rimeligt arbejde med en samlet daglig transporttid fra bopæl til arbejdssted på op til 3 timer med offentlige transportmidler. Efter 3 måneders sammenlagt ledighed skal personen kunne overtage arbejde med en samlet daglig transporttid på mere end 3 timer med offentlige transportmidler. I særlige tilfælde skal personen dog kunne overtage arbejde med en samlet daglig transporttid fra bopæl til arbejdssted på op til 4 timer med offentlige transportmidler, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Hvis personen bor i et område, hvor det er nødvendigt med længere transporttid end sædvanligt, må den pågældende acceptere denne transporttid, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. En person, der er mellem- eller højtuddannet, skal uanset daglig transporttid kunne overtage arbejde, hvis det er nødvendigt for at få ledige stillinger besat med kvalificeret arbejdskraft, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Kommunen skal altid for en person, der modtager hjælp som aktivitetsparat, vurdere, om der er andre konkrete forhold, som kan begrunde, at personen ikke har pligt til at acceptere en vis daglig transporttid, jf. stk. 1-3, f.eks. alvorlig psykisk sygdom, misbrugsproblemer, hjemløshed m.v.

En aktivitetsparat, bortset fra en person der er omfattet af § 6, nr. 5, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (aktivitetsparate personer under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, som modtager uddannelseshjælp eller overgangsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven), skal som udgangspunkt kunne overtage arbejde med en samlet daglig transporttid fra bopæl til arbejdssted på op til 3 timer med offentlige transportmidler. Hovedreglen er således, at den aktivitetsparate person må acceptere op til 3 timers daglig transporttid.

I opgørelsen af transporttiden indgår al den tid, en person bruger fra bopælen forlades, og til personen igen er hjemme, herunder også ventetid ved f.eks. togskifte. Opgørelsen af den samlede rejsetid kan f.eks. ske på baggrund af oplysninger fra www.rejseplanen.dk.

Efter 3 måneders sammenlagt ledighed skal personen kunne overtage arbejde med en samlet daglig transporttid på mere end 3 timer med offentlige transportmidler.

I særlige tilfælde skal personen dog kunne overtage arbejde med en samlet daglig transporttid fra bopæl til arbejdssted på op til 4 timer med offentlige transportmidler, dvs. at i særlige tilfælde må personen acceptere op til 4 timers daglig transporttid. De særlige tilfælde kan bl.a. være, hvis der i en region opstår mangel på arbejdskraft til arbejde, som personen skønnes at kunne klare, og arbejdet ikke i nær fremtid anses at kunne dækkes af lokal arbejdskraft (flaskehalssituationer).

Der skal tages særlige hensyn til familiemæssige forhold, herunder til børnefamilier, enlige forældre og familier med syge eller handicappede familiemedlemmer m.v. Der skal herunder tages hensyn til, om personen selv har et handicap.

Hvis en person har bosat sig i et område, hvor det er nødvendigt med længere transporttid end sædvanligt, må personen acceptere denne transporttid. Den transporttid, den pågældende må acceptere, afhænger konkret af, hvor den pågældende har bosat sig.

Kommunen skal ved sin rådighedsvurdering se på, om der generelt er mulighed for beskæftigelse - ikke på om der for tiden er ledige arbejdspladser - i området. Personen vil normalt ikke stå til rådighed, hvis personen bor et sted, hvor der reelt ikke er mulighed for arbejde, medmindre personen vælger at stille sig til rådighed for et større geografisk område. Det vil således kunne betyde, at personen må acceptere en længere transporttid.

Dette gælder dog ikke, hvis personen har en rimelig grund til ikke at stå til rådighed, eller der i øvrigt foreligger forhold, der kan begrunde, at personen ikke har pligt til at stå til rådighed, jf. vejledningen nedenfor til bekendtgørelsens § 10 og § 13, stk. 7 og 8, i lov om aktiv socialpolitik.

For personer, der er mellem- og højtuddannede, er der en særlig pligt til udvidet geografisk mobilitet, idet mellem- eller højtuddannede - uanset daglig transporttid - skal kunne overtage arbejde, hvis det er nødvendigt for at få ledige stillinger besat med kvalificeret arbejdskraft.

DISCED-15, som er Danmarks Statistiks klassifikation af uddannelser, er en overordnet klassifikation, der organiserer uddannelser og uddannelsesprogrammer i hovedområde, uddannelsestype, niveau og fagområde. I DISCED uddannelsesniveau for igangværende uddannelser (UDD) fremgår følgende: 50 Mellemlange videregående uddannelser, 60 Bacheloruddannelser, 70 Lange videregående uddannelser og 80 Ph.d. og forskeruddannelser. For mere information henvises til Danmarks Statistiks hjemmeside, www.dst.dk.

Kommunen skal for en person, der modtager hjælp som aktivitetsparat, altid vurdere, om der er andre konkrete forhold, som kan begrunde, at personen ikke har pligt til at acceptere en vis daglig transporttid, jf. stk. 1-3, f.eks. personens helbred, alvorlig psykisk sygdom, misbrugsproblemer, hjemløshed m.v., herunder om en sanktion vil fremme personens rådighed. Der henvises til bemærkningerne til bekendtgørelsens § 10.

§ 7. En person, der er aktivitetsparat, skal møde til indkaldte

1) jobsamtaler i jobcenteret eller hos anden aktør, medmindre personen er fritaget for at deltage i samtaler i medfør af kapitel 7 og § 106 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 20, stk. 1, 8. og 9. pkt.,

2) møder i rehabiliteringsteamet,

3) rådighedsvurderinger i jobcenteret,

4) opfølgningssamtaler i kommunen og

5) jobsamtaler som led i en sygeopfølgning, medmindre personen er fritaget for personligt at møde op til samtalerne og foranstaltninger som led i sygeopfølgning i medfør af § 106 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 20, stk. 1, 8. og 9. pkt.

Stk. 2. En person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse eller kontanthjælp som aktivitetsparat, skal give meddelelse om sygdom til jobcenteret på den måde, som jobcenteret har angivet, jf. § 35, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik, før den pågældende

1) skal møde til jobsamtale hos en arbejdsgiver,

2) er givet et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, et tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. eller et tilbud m.v. i medfør af selvforsørgelses-

og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning eller

3) er indkaldt til en jobsamtale som led i sygeopfølgning eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning.

Stk. 3. En person, der modtager overgangsydelse, som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven, eller uddannelseshjælp som aktivitetsparat, skal give meddelelse om sygdom til jobcenteret på den måde, som jobcenteret har angivet, jf. § 35, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik i tilfælde, hvor den pågældende

1) er givet et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller

2) er indkaldt til en jobsamtale som led i sygeopfølgning eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning.

En aktivitetsparat person, som bliver syg, skal meddele sygdom på den måde, som jobcenteret har angivet, når den pågældende skal møde i tilbud, til samtaler m.v. Det kan f.eks. være, at jobcenteret har angivet, at der skal meddeles sygdom til en bestemt administrativ medarbejder i jobcenteret og inden et bestemt tidspunkt.

Hvis en aktivitetsparat person skal møde til jobsamtale hos en arbejdsgiver, er givet et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, et tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. eller et tilbud m.v. i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning eller er indkaldt til en jobsamtale som led i sygeopfølgning eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning, skal sygemeldingen ske forud for tidspunktet for samtalen, tilbuddets påbegyndelse m.v.

Hvis dette ikke er sket, skal kommunen træffe afgørelse om en sanktion, jf. afsnit 2 om sanktioner.

Udnyttelse af uddannelses- og arbejdsmuligheder m.v.

§ 8. En person, der er aktivitetsparat, skal deltage i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og tilbud m.v. i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven, medmindre personen i medfør af § 106 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16, stk. 5, ikke er forpligtet til at tage imod tilbud eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning.

Stk. 2. For ansøgere om overgangsydelse, som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven, og for ansøgere om uddannelseshjælp, som ikke har en ungdomsuddannelse, er det en betingelse, at personen deltager i en læse-, skrive- og regnetest, jf. § 13, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik og § 48 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Stk. 3. Ansøgere om overgangsydelse, som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven, og ansøgere om kontanthjælp har ret til en læse-, skrive- og regnetest, medmindre jobcenteret vurderer, at der åbenlyst ikke er behov for det, jf. § 13, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik og § 48 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats. Benytter personen sig af retten til en læse-, skrive- og regnetest, har personen pligt til at deltage i testen, jf. § 13, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik.

Stk. 4. En aktivitetsparat person, der modtager overgangsydelse, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven, eller uddannelseshjælp, skal for at udnytte sine uddannelsesmuligheder endvidere medvirke ved anden beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i form af aktiviteter (uddannelsespålæg) pålagt efter § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Tilsvarende gælder for personer, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse som led i selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet, og som har fået tilbud om aktiviteter (uddannelsespålæg) pålagt efter integrationslovens § 16 a.

Aktivitetsparate personer skal deltage i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og tilbud m.v. i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning.

Beskæftigelsesfremmende foranstaltninger kan f.eks. bestå af misbrugsbehandling, motionskurser, kostvejledning, alkoholbehandling, psykologbehandling m.v. Beskæftigelsesfremmende foranstaltninger kan også være samtaler med jobkonsulenter om tilbud eller henvisning til virksomhedspraktik, løntilskud m.v. Beskæftigelsesfremmende foranstaltninger kan således omfatte alle aktiviteter ud over tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. eller integrationsloven, der vil kunne bringe personen tættere på job eller uddannelse.

Dette gælder dog ikke, hvis personen i medfør af § 106 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller § 16, stk. 5, i integrationsloven (mindre intensiv indsats - fritagelse fra pligt til personligt fremmøde til samtaler og fra pligt til tilbud) ikke er forpligtet til at tage imod tilbud eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning. En person, der opfylder betingelserne i § 106 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller § 16, stk. 5, i integrationsloven om mindre intensiv indsats, har således ikke pligt til at deltage i et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. eller et beskæftigelsesrettet tilbud efter integrationslovens § 16, stk. 5, 1. pkt., så længe de er omfattet af den mindre intensive indsats.

Personer, der er omfattet af mindre intensiv indsats, og som ønsker det, har dog ret til at få tilbud efter reglerne om ret og pligt i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Det er personen, som skal dokumentere at være omfattet af en årsag, som kan begrunde en mindre intensiv indsats. Jobcenteret kan ud fra en konkret vurdering beslutte, at personen fortsat skal være omfattet af den almindelige indsats, hvis jobcenteret vurderer, at det fortsat vil være til fordel for personen at være omfattet af pligterne, eller at der er tale om misbrug af eller spekulation i muligheden for at blive fritaget for pligterne.

Modtagere af overgangsydelse, som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven, og modtagere af uddannelseshjælp, som ikke har en ungdomsuddannelse, skal deltage i en læse-, skrive- og regnetest, jf. § 13, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik og § 48 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Modtagere af overgangsydelse, som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven, og modtagere af kontanthjælp har ret til en læse-, skrive- og regnetest, medmindre jobcenteret vurderer, at der åbenlyst ikke er behov for det, jf. § 13, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik og § 48 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Benytter en person, som modtager overgangsydelse, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven, eller modtager kontanthjælp sig af retten til en læse-, skrive- og regnetest, har personen pligt til at deltage i testen, jf. § 13, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik.

Baggrunden er, at læse-, skrive- og regnevanskeligheder ikke må være en barriere for job og uddannelse. Testen skal afklare, om personen har behov for læse-, skrive-, regne- og ordblindkursus for at forbedre sine muligheder for at tage en ordinær uddannelse eller arbejde.

En aktivitetsparat person, der modtager overgangsydelse, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven, eller modtager uddannelseshjælp skal for at udnytte sine uddannelsesmuligheder endvidere medvirke ved beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i form af aktiviteter, tilbud m.v. pålagt og beskrevet i uddannelsespålægget efter § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Tilsvarende gælder for personer, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse som led i selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet, og som har fået tilbud om aktiviteter (uddannelsespålæg) pålagt efter integrationslovens § 16 a.

Efter § 30, stk. 3, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats skal jobcenteret ved første jobsamtale pålægge en overgangsydelses- eller uddannelseshjælpsmodtager inden for en nærmere fastsat frist at komme med relevante forslag til en eller flere studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser, som er relevante for den pågældende at søge ind på, og som personen på kortere eller længere sigt kan påbegynde på almindelige vilkår. Det er en betingelse, at personen under hele uddannelsen har et forsørgelsesgrundlag i form af SU, elevløn eller lignende.

Jobcenteret kan iværksætte aktiviteter og tilbud efter kapitel 11-14 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats for at hjælpe personen med at blive i stand til at komme med forslag til en eller flere studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser, jf. § 30, stk. 3, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Jobcenteret skal endvidere - ud fra en vurdering af personens forudsætninger - inden for en nærmere fastsat frist pålægge personen at søge om optagelse på en eller flere af de foreslåede uddannelser, jf. § 30, stk. 4, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Hvis personen optages på uddannelsen, er den pågældende forpligtet til at påbegynde og gennemføre uddannelsen, jf. § 30, stk. 5, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Hvis en overgangsydelses- eller uddannelseshjælpsmodtager ikke samarbejder om at finde en eller flere uddannelser, som personen kan søge ind på, eller ikke søger ind på eller påbegynder en uddannelse efter § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16 a, og der ikke er en rimelig grund hertil, skal kommunen træffe afgørelse om sanktion, jf. § 39, nr. 3, i lov om aktiv socialpolitik.

Hvis personen opgiver uddannelsen, som er påbegyndt på baggrund af et uddannelsespålæg, uden rimelig grund, kan der ikke ydes hjælp, så længe den pågældende fortsat har mulighed for at genoptage uddannelsen og få udbetalt SU, elevløn eller lignende.

Det samme gælder, hvis personen ophører i en uddannelse, som er påbegyndt som led i et tilbud efter § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16 a.

Hvis personen uden rimelig grund opgiver eller ophører i uddannelsen, der er påbegyndt som led i et uddannelsespålæg, jf. § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16 a, eller en uddannelse, der er påbegyndt som led i et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16 a, eller uddannelsesstedet træffer beslutning om, at personen f.eks. på grund af stort fravær er ophørt med uddannelsen, og der ikke længere er mulighed for at genoptage uddannelsen, skal kommunen i forbindelse med personens henvendelse til kommunen og anmodning om overgangsydelse eller uddannelseshjælp træffe afgørelse om sanktion, jf. § 39, nr. 7.

Der er som udgangspunkt ingen begrænsning på, hvor ofte jobcenteret kan give en overgangsydelses- eller uddannelseshjælpsmodtager et uddannelsespålæg.

§ 9. En person kan stå til rådighed for henvist arbejde, tilbud m.v., selv om personen har borgerligt ombud eller andet hverv i det offentliges interesse, som begrænser muligheden for at overtage arbejde.

En person kan stå til rådighed for arbejdsmarkedet, selv om personen har borgerligt ombud eller andet hverv i det offentliges interesse, som begrænser muligheden for at overtage arbejde.

Borgerligt ombud omfatter bl.a. hverv som kommunalbestyrelsesmedlem, domsmand, nævning og tilforordnet ved valg. Andet hverv i det offentliges interesse omfatter bl.a. hverv som offentlig vurderingsmand, det offentliges repræsentant i institutioner, ankemyndigheder m.v. og hverv som frivillig brandmand.

Hverv, som kan sidestilles med fritidsaktiviteter, som f.eks. medlem af hjemmeværnet, er ikke omfattet.

Personen skal stå til rådighed de dage, hvor den pågældende ikke har borgerligt ombud eller andet hverv i det offentliges interesse, som begrænser muligheden for at overtage arbejde. Dage, hvor personen har borgerligt ombud eller andet hverv, som begrænser muligheden for at overtage arbejde, er personen fritaget for at stå til rådighed, med mindre det drejer sig om få timer f.eks. en formiddag, og personen derfor ikke er begrænset i muligheden for at stå til rådighed for arbejde m.v. om eftermiddagen.

Eventuelle indtægter trækkes fra i hjælpen efter reglerne i §§ 30-33 i lov om aktiv socialpolitik.

Kapitel 3

Fritagelse for rådighedsforpligtelsen

§ 10. En person skal ikke stå til rådighed for uddannelse, arbejde, tilbud eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder medvirke ved en læse-, skrive- og regnetest, hvis personen har en rimelig grund til ikke at stå til rådighed, jf. § 13, stk. 7, i lov om aktiv socialpolitik, eller der foreligger andre forhold, der kan begrunde, at personen ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder, jf. § 13, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik.

Stk. 2. Kommunen skal ved afgivelsen af tilbud om ansættelse med løntilskud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. til en person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse eller kontanthjælp som aktivitetsparat, tage hensyn til de forhold, som kan udgøre en rimelig grund til at afslå eller ophøre med tilbuddet efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. eller integrationsloven, f.eks. transporttid, børnepasningsproblemer eller helbreds-mæssige problemer i forhold til arbejdet eller tilbuddet m.v.

Stk. 3. I perioden efter afgivelsen af tilbuddet, henvisningen til arbejde, indkaldelsen til jobsamtale m.v. skal kommunen vurdere, om en person har haft en rimelig grund til at afslå, ikke at deltage i tilbuddet m.v. eller til ikke at møde frem til henvist arbejde, i tilbuddet, til jobsamtalen m.v. Kommunen skal ved vurderingen bl.a. lægge vægt på, om personen ikke kan deltage i tilbuddet m.v. på grund af egen opstået sygdom m.v., men skal endvidere tage stilling til, om der er andre forhold, der efter kommunens konkrete vurdering af personens situation kan udgøre en rimelig grund, f.eks. begravelse af nærtstående, deltagelse i jobsamtale hos en arbejdsgiver eller fastsat samvær med anbragte børn uden for hjemmet.

Stk. 4. En person, der er fritaget for rådighedsforpligtelsen efter stk. 1-3, er fritaget, så længe fritagelsesgrunden varer. Er fritagelsesgrunden efter stk. 1 alene knyttet til det konkrete afgivne tilbud, skal personen fortsat være til rådighed for et andet tilbud.

Stk. 5. Kommunen skal konkret vurdere, om en sanktion vil fremme personens rådighed, jf. § 13, stk. 8, i lov om en aktiv socialpolitik. I de tilfælde hvor kommunen vurderer, at en sanktion ikke vil fremme personens rådighed, skal kommunen ikke træffe afgørelse om en sanktion.

Med lov nr. 1558 af 27. december 2019 er bestemmelsen i § 13, stk. 7, i lov om aktiv socialpolitik pr. 1. januar 2020 ændret, idet den udtømmende opstilling af 10 rimelige grunde til, at en person ikke har pligt til at opfylde sin rådighedsforpligtelse, er udgået.

De rimelige grunde gælder dog fortsat både i forbindelse med, at kommunerne afgiver et tilbud, indkalder til jobsamtaler, henviser til arbejde m.v., og hvis personen under deltagelsen i tilbuddet eller forud for en selvbooket jobsamtale eller påbegyndelse af henvist arbejde m.v. får en rimelig grund til ikke at deltage, f.eks. sygdom. Der henvises til eksempler på rimelige grunde nedenfor.

Ud over de hidtil gældende rimelige grunde vil der efter kommunens konkrete vurdering kunne være andre rimelige grunde til, at en person ikke skal opfylde sin rådighedsforpligtelse, f.eks. at den pågældende skal til begravelse af nærtstående, jobsamtale, hospitalsundersøgelser eller speciallægeundersøgelser. Der kan ved vurderingen af, om der er tale om en rimelig grund bl.a. lægges vægt på, om personen selv har indflydelse på tidspunktet for jobsamtalen m.v.

Ved henvisning til arbejde, afgivelsen af tilbud m.v. skal dette ske under hensyn til de forhold, som hidtil har været rimelige grunde for afslag eller ophør ved henvist arbejde, tilbud m.v.

For personer, der modtager hjælp som aktivitetsparate, og som ikke er omfattet af integrationsloven, skal jobcenterets henvisning til et konkret job og afgivelsen af tilbud ske under hensyn til, at personen kan varetage jobbet eller tilbuddet. Henvisningen til jobbet eller afgivelsen af tilbuddet skal være i overensstemmelse med den transporttid, personen må acceptere, oplysninger om børnepasningsproblemer, oplysninger om helbredsmæssige problemer m.v. i forhold til jobbet eller tilbuddet og andre rimelige grunde, jf. § 12 a og § 57 a i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

For personer, der modtager hjælp som aktivitetsparate, og som ikke er omfattet af integrationsloven, skal indkaldelsen til jobsamtale ske under hensyn til, at personen kan møde til samtalen. Indkaldelsen til samtalen skal være i overensstemmelse med oplysninger om børnepasningsproblemer, oplysninger om helbredsmæssige problemer m.v. i forhold til deltagelse i samtalen og andre rimelige grunde, jf. § 46 a i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

For personer, der modtager hjælp som aktivitetsparate, og som er omfattet af integrationsloven, skal jobcenterets henvisning til et konkret job og afgivelsen af tilbud ligeledes ske under hensyn til, at personen kan varetage jobbet eller tilbuddet. Henvisningen til jobbet eller afgivelsen af tilbuddet skal være i overensstemmelse med den transporttid, personen må acceptere, oplysninger om børnepasningsproblemer, oplysninger om helbredsmæssige problemer m.v. i forhold til jobbet eller tilbuddet, og andre rimelige grunde, jf. stk. 1.

For personer, der modtager hjælp som aktivitetsparate, og som er omfattet af integrationsloven, skal indkaldelsen til jobsamtale ske under hensyn til, at personen kan møde til samtalen. Indkaldelsen til samtalen skal være i overensstemmelse med oplysninger om børnepasningsproblemer, oplysninger om helbredsmæssige problemer m.v. i forhold til deltagelse i samtalen, og andre rimelige grunde, jf. stk. 1.

For personer, der modtager hjælp som aktivitetsparate, og som er omfattet af integrationsloven, skal kommunen ved afgivelsen af tilbud om ansættelse med løntilskud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. tage hensyn til de forhold, som kan udgøre en rimelig grund til at afslå eller ophøre med tilbuddet efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. eller integrationsloven, f.eks. transporttid, børnepasningsproblemer eller helbredsmæssige problemer i forhold til arbejdet eller tilbuddet m.v.

Kommunen skal ved vurderingen bl.a. lægge vægt på, om personen ikke kan deltage i tilbuddet m.v. på grund af egen opstået sygdom m.v., men skal endvidere tage stilling til, om der er andre forhold, der efter kommunens konkrete vurdering af personens situation kan udgøre en rimelig grund, f.eks. begravelse af nærtstående, deltagelse i jobsamtale eller fastsat samvær med anbragte børn uden for hjemmet, børnepasningsproblemer eller helbredsmæssige problemer i forhold til arbejdet eller tilbuddet m.v.

I perioden efter afgivelsen af tilbuddet, henvisningen til arbejde, indkaldelsen til jobsamtale, selvbooking af jobsamtale m.v. skal kommunen vurdere, om en person har haft en rimelig grund til at afslå, ikke at deltage i tilbuddet mv. eller ikke at møde frem til henvist arbejde, i tilbuddet, til jobsamtalen m.v. Personen vil i perioden fra indkaldelsen eller selvbookingen til jobsamtale, inden påbegyndelsen af tilbud m.v. således kunne få en rimelig grund til ikke at møde frem f.eks. som følge af egen opstået sygdom, børnepasningsproblemer m.v. I disse tilfælde skal kommunen vurdere, om personen har fået en rimelig grund til ikke at møde frem. Hvis en person i perioden efter afgivelsen af tilbuddet, henvisningen til arbejde, indkaldelsen eller selvbookingen til jobsamtale m.v. udebliver fra tilbuddet, samtalen m.v., skal kommunen således vurdere, om der foreligger en rimelig grund til ikke at møde frem f.eks. egen opstået sygdom, børnepasningsproblemer m.v. Kommunen skal ikke sanktionere personen, hvis den pågældende havde en rimelig grund til ikke at møde frem.

Kommunen skal tage udgangspunkt i en konkret vurdering af den enkelte persons situation, og de 10 tidligere oplistede rimelige grunde vil sammen med andre grunde kunne indgå i kommunens vurdering.

For en person, som er fraværende eller helt er ophørt i et tilbud, som vedkommende har pligt til at deltage i, skal kommunen vurdere, om manglende overholdelse af pligten skyldes en rimelig grund, som f.eks. egen sygdom, opståede børnepasningsproblemer eller transportproblemer f.eks. i forbindelse med omlægning af køreplaner for busser, tog m.v.

En person, der er fritaget for rådighedsforpligtelsen efter stk. 1-3, er fritaget, så længe fritagelsesgrunden varer. Er fritagelsesgrunden efter stk. 1 alene knyttet til det konkrete afgivne tilbud, skal personen fortsat være til rådighed for et andet tilbud.

Kommunen skal desuden være opmærksom på, at der altid skal foretages en konkret vurdering af, om der i det enkelte tilfælde foreligger andre forhold end de rimelige grunde, som kan indgå i vurderingen efter § 13, stk. 7, og regler fastsat i medfør af § 13, stk. 15, der kan begrunde, at personer, der ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparat, ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder. Det kan f.eks. være begravelse af nærtstående, deltagelse i jobsamtale hos en arbejdsgiver eller fastsat samvær med anbragte børn uden for hjemmet. Kommunen skal se på personens samlede situation, herunder om personen har helbeds- eller misbrugsproblemer, er hjemløs m.v.

For aktivitetsparate modtagere af hjælp skal kommunen desuden konkret vurdere, om en sanktion vil fremme personens rådighed, jf. § 13, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik. I de tilfælde hvor kommunen vurderer, at en sanktion ikke vil fremme personens rådighed, skal kommunen ikke træffe afgørelse om en sanktion. På baggrund af den konkrete vurdering kan kommunen komme frem til, at en sanktion ikke vil fremme personens rådighed, men tværtimod vil skubbe personen længere væk fra arbejdsmarkedet. Kommunen skal endvidere vurdere, om personen vil være i stand til at reagere på en økonomisk sanktion samt på skriftlige henvendelser fra kommunen. Kommunen kan f.eks. vurdere, at en udsat person, som har en lang ledighedsperiode bag sig, og som nu deltager i virksomhedspraktik, ikke skal have en sanktion ved udeblivelse fra en enkelt dag, som følge af, at kommunen vurderer, at det ikke vil fremme personens rådighed.

Omvendt vil kommunen efter en konkret vurdering kunne komme frem til, at en sanktion vil fremme personens rådighed, hvis kommunen f.eks. har givet personen et tilbud, der skal træne personen i at deltage i et aktivt produktionsmiljø med henblik på at kunne starte uddannelse og dermed komme tættere

på arbejdsmarkedet. En sanktion vil efter en konkret vurdering endvidere kunne anses for at fremme en persons rådighed, hvis den f.eks. medvirker til at sikre, at personen gør sig bekendt med post fra kommunen og møder til jobsamtaler i jobcentret, og personen har brug for en håndholdt indsats fra jobcentret for at komme tættere på arbejdsmarkedet.

Ankestyrelsen fandt i principafgørelse 88-14, at fradrag i en persons kontanthjælp for udeblivelser henholdsvis den 5. og 14. marts 2014 ikke ville fremme personens rådighed.

Ankestyrelsen vurderede endvidere, at kommunen ikke overholdt kravet om forsøg på personlig kontakt med personen, før kommunen traf afgørelsen om sanktion. Kommunen skulle have forsøgt at kontakte personen for at få oplysninger om, hvad der var personens grund til at udeblive. Ankestyrelsen vurderede også, at oplysningerne i fremmødeskemaet om personens udeblivelser ikke var tilstrækkelige til, at kommunen kunne undlade at kontakte personen.

De rimelige grunde, som tidligere fremgik af § 13, stk. 7, i lov om aktiv socialpolitik, er fortsat gældende, selv om de ikke længere er opremset i loven, og gælder både i forbindelse med at kommunerne afgiver et tilbud, indkalder til jobsamtaler, henviser til arbejde m.v., og hvis personen under deltagelsen i tilbuddet eller påbegyndelse af henvist arbejde m.v. får en rimelig grund til ikke at deltage, f.eks. sygdom.

Endvidere beskrives nogle andre rimelige grunde til, at en person ikke skal opfylde sin rådighedsforpligtelse, f.eks. at den pågældende skal til begravelse af nærtstående. Listen nedenfor er eksempler på rimelige grunde, som efter kommunens konkrete vurdering kan begrunde, at personen ikke har pligt til at udnytte sine arbejdsmuligheder. Andre forhold kan efter kommunens konkrete vurdering også udgøre en rimelig grund. Der henvises til bemærkningerne overfor.

Rimeligt tilbud

En person skal ikke stå til rådighed for uddannelse, arbejde m.v., hvis tilbuddet ikke kan anses for rimeligt på grund af forhold, der vedrører tilbuddets indhold. At tilbuddet ikke kan anses for rimeligt på grund af forhold, der vedrører tilbuddets indhold, vil stadig kunne indgå som fritagelsesgrund. Et tilbud vil ikke være rimeligt, hvis personen ikke har mulighed for at udføre opgaver forbundet med tilbuddet, f.eks. hvis personen har dårlig ryg og jobcenteret giver et tilbud, som indebærer rygbelastende opgaver.

Jobcenteret skal allerede ved afgivelsen af tilbud tage hensyn til, om personen kan varetage tilbuddet. Afgivelsen af tilbuddet skal tage hensyn til den transporttid, personen må acceptere, oplysninger om børnepasningsproblemer, oplysninger om helbreds-mæssige problemer m.v. i forhold til jobbet eller tilbuddet, og andre rimelige grunde, jf. gennemgangen ovenfor.

Det er kommunen, der vurderer og træffer afgørelse om, hvorvidt et tilbud om arbejde er rimeligt. Vurderingen sker bl.a. ud fra, hvad personen skønnes at kunne klare. Der henvises til bemærkningerne til § 5.

En person, der er fritaget for at tage imod et konkret tilbud om arbejde eller et aktiveringstilbud, fordi tilbuddet ikke er rimeligt, er ikke i øvrigt fritaget for at stå til rådighed efter bekendtgørelsen.

Sygdom eller risiko for, at helbredet forringes

En person skal ikke stå til rådighed for uddannelse, arbejde m.v., hvis den pågældende ikke kan deltage i uddannelse eller arbejde på grund af sygdom, eller der er risiko for, at helbredet forringes, hvis den hidtidige uddannelse eller det hidtidige arbejde fortsættes.

Hvis en person har været udsat for en ulykke, der f.eks. bevirker, at personen er blevet indlagt på hospitalet til behandling, kan dette efter kommunens konkrete vurdering udgøre en rimelig grund til, at den pågældende ikke skal stå til rådighed, så længe personen ikke kan opfylde sin rådighedsforpligtelse.

Det er kommunen, der træffer afgørelse om personens ret til hjælp, herunder om en person er fritaget for sin rådighedsforpligtelse på grund af sygdom eller risiko for, at helbredet forringes. Kommunen kan forlange dokumentation for sygdommen.

Ankestyrelsen har i principafgørelse 102-16 udtalt:

Er en borger udeblevet fra et tilbud, skal kommunen afklare, om borgeren har haft en rimelig grund til udeblivelsen. Kommunen skal som minimum spørge borgeren om, hvorfor borgeren udeblev

I sager, hvor en borger oplyser, at udeblivelsen skyldes sygdom, skal kommunen fortsætte med at oplyse sagen, indtil der er tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om borgeren var syg og dermed havde rimelig grund til udeblivelse. Kommunen kan spørge borger om arten og omfanget af sygdommen.

Kommunen kan kun tilsidesætte borgerens forklaring om, at udeblivelsen skyldes sygdom, hvis der er grundlag for det.

Hvis kommunen finder det nødvendigt, kan den indhente udtalelse fra en læge om, hvad borgeren fejlede, hvor alvorligt det var, og om borgeren var i stand til at møde i det konkrete tilbud på de konkrete dage.

Er der fortsat anledning til tvivl, kan kommunen indhente yderligere lægelige oplysninger evt. ved speciallæge.

Kommunen er forpligtet til at indrette sig, så den får oplysninger om udeblivelser i så god tid, at kommunen kan oplyse sagen korrekt.

Hvis borgeren ikke medvirker til sagens oplysning, kan kommunen træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. En afgørelse på det foreliggende grundlag kan være til skade for borgeren.

Det er dog en betingelse for at træffe afgørelse til skade for borgeren, at

- borgeren er bekendt med sin pligt til at medvirke til oplysning af sagen.*
- kommunen har vejledt om konsekvenserne af manglende medvirken til sagens oplysning.*
- usikkerhed om årsagen til udeblivelsen skyldes borgerens manglende medvirken.*

Transporttid eller transportvanskeligheder

En person skal ikke stå til rådighed for uddannelse, arbejde, tilbud m.v., hvis afstanden mellem bopæl og uddannelses-, arbejds- eller tilbudssted medfører en urimelig belastning af den pågældende på grund af transportvanskeligheder eller den tid, der går til transport, jf. § 6.

Der henvises til vejledningen til bekendtgørelsens § 6 om daglig transporttid.

Fravær ved graviditet, barsel og adoption

En person skal ikke stå til rådighed for uddannelse, arbejde m.v., hvis den pågældende har ret til fravær ved graviditet, barsel og adoption i det omfang, der under fravær efter bestemmelserne i barselslovens § 6, stk. 1 og 2, § 7, § 8, stk. 1-6, § 9, § 13 og § 14, stk. 1 og 2, er ret til dagpenge ved graviditet, barsel og adoption.

Disse bestemmelser indebærer bl.a., at kvinden har ret til fravær fra det tidspunkt, hvor der skønnes at være 4 uger til fødslen og de første 14 uger efter fødslen. Faderen eller medmoderen har ret til fravær i 2 sammenhængende uger efter fødslen. Forældrene har herefter tilsammen ret til dagpenge i 32 uger. Hvis barnet er indlagt på sygehus, kan fraværperioden forlænges.

Ankestyrelsen har i principafgørelse A-38-06 fundet, at der ikke var ret til kontanthjælp under forlænget barselsorlov udover 46 uger, idet den pågældende ved at have indgået aftale med arbejdsgiveren om forlænget barselsorlov havde fraskrevet sig muligheden for at arbejde og klart havde tilkendegivet, at hun ikke agtede at stå til rådighed.

Manglende børnepasningsmulighed

En person skal ikke stå til rådighed, hvis den pågældende er nødt til at passe sit barn, og der ikke kan anvises anden pasningsmulighed.

Bestemmelsen omfatter f.eks. den situation, at kommunen ikke kan anvise daginstitutionsplads, men også den situation, at barnet er sygt. Det forudsættes i alle tilfælde, at personen har forsøgt at skaffe pasningsmulighed til barnet. Det er således en forudsætning for fradrag, at kommunen har konstateret, at personen havde anden pasningsmulighed. Kommunen skal vejlede personen om, at vedkommende har pligt til at forsøge at skaffe en anden pasningsmulighed.

Bestemmelsen indebærer ikke, at en person automatisk har ret til »barns første sygedag«. Det må bero på en konkret vurdering.

Ankestyrelsen fandt i principafgørelse A-27-08, at en kontanthjælpsmodtager, der udeblev fra sit aktive-ringstilbud, havde en rimelig grund til udeblivelsen, idet hendes barn havde influenza, og hun ikke havde pasningsmulighed for barnet under sygdommen. Kommunen kunne derfor ikke foretage fradrag i hendes kontanthjælp for de tre dage, hun udeblev fra arbejdet for at passe sit syge barn. I det konkrete tilfælde orienterede kontanthjælpsmodtageren arbejdsgiveren om sygdom.

Pasning af handicappet barn, handicappet voksen eller døende nærtstående

En person skal ikke stå til rådighed, hvis den pågældende modtager støtte efter lov om social service til pasning af handicappet barn, handicappet voksen eller døende nærtstående eller efter lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel til pasning af alvorligt sygt barn.

Begravelse

En person skal ikke stå til rådighed i det tidsrum, hvor personen deltager i en begravelse af nærtstående familiemedlemmer. Med nærtstående er der tale om en ægtefælle eller samlever eller personer, som den pågældende er slægtsmæssigt forbundet med f.eks. børn, børnebørn, forældre, bedsteforældre eller søskende m.v. I den forbindelse vil adoptivbørn og sammenbragte børn kunne sidestilles med biologiske børn. Begravelse af andre nærtstående f.eks. tætte venner vil efter en konkret vurdering kunne udgøre en rimelig grund.

Deltagelse i jobsamtale hos en arbejdsgiver

Hvis en person skal til jobsamtale hos en arbejdsgiver om et ordinært job eller om f.eks. tilbud om virksomhedspraktik, kan det efter omstændighederne og efter kommunens konkrete vurdering udgøre en rimelig grund til ikke at stå til rådighed i det tidsrum eller den dag, hvor samtalen skal finde sted.

Fastsat samvær med anbragte børn uden for hjemmet

En person, hvis barn/børn er anbragt uden for hjemmet efter servicelovens bestemmelser, skal ikke stå til rådighed i det tidsrum, hvor personen deltager i et fastsat samvær med det/de anbragte børn.

Ferie

En person skal ikke stå til rådighed i den periode, hvor personen holder ferie efter § 13, stk. 11 og 12, i lov om aktiv socialpolitik.

Ifølge § 13, stk. 11, i lov om aktiv socialpolitik har en person, der har modtaget uddannelses- eller kontanthjælp i 12 sammenhængende måneder, ret til op til 4 ugers ferie, hvor personen kan modtage uddannelses- eller kontanthjælp. En ferieperiode må højst vare 2 uger. Ferien skal afholdes inden for de 12 følgende måneder. Det er en betingelse, at personen i øvrigt opfylder betingelserne for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp, mens ferien afholdes. Har personen optjent ret til ferie med feriegodtgørelse, skal denne ferie afholdes først. Ferien kan afholdes i udlandet, jf. § 5, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik, og Ankestyrelsens principafgørelse 12-16.

Efter bestemmelsen i § 13, stk. 12, lov om aktiv socialpolitik er det en betingelse for at holde ferie, at den enkelte har indgået aftale med kommunen om feriens placering. Ved aftalens indgåelse skal der tages hensyn til personens øvrige forhold, herunder familiens afholdelse af ferie, medmindre det i væsentlig

grad modvirker beskæftigelsesindsatsen for personen. Her kan der være tale om aktiviteter, der allerede er iværksat for personen, og planlagte aktiviteter. Kan den pågældende og kommunen ikke blive enige om, hvornår ferien skal afholdes, træffer kommunen afgørelse herom. Kommunens afgørelse kan påklages til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Reglerne i § 13, stk. 11 og 12, i lov om aktiv socialpolitik om ret til ferie gælder ikke for modtagere af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse.

Udvidet partshøring af aktivitetsparate

§ 11. Kommunen skal forud for, at kommunen træffer afgørelse om sanktion af en person, der modtager hjælp som aktivitetsparat, have udtømt alle rimelige muligheder for at etablere personlig kontakt med personen for at vurdere, om personen havde en rimelig grund til udeblivelsen m.v. Den personlige kontakt vil f.eks. kunne være telefonisk eller personlig kontakt på bopæl eller opholdssteder, herunder tilbuds- eller behandlingssteder.

Stk. 2. Det beror på kommunens konkrete vurdering af oplysningerne i personens sag, hvilke og hvor mange forsøg på personlig kontakt kommunen skal gøre, før kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for personlig kontakt med personen. Kommunen skal dokumentere forsøgene på personlig kontakt på personens sag, herunder hvordan, hvornår og hvor mange gange kommunen har forsøgt at komme i personlig kontakt med personen forud for en afgørelse om sanktion.

Stk. 3. Har kommunen vanskeligt ved at opnå personlig kontakt med personen, og er vedkommende allerede i kontakt med en mentor, et tilbudssted m.v., vil kommunen kunne etablere kontakt til personen via mentoren m.v. Mentoren m.v. kan hjælpe kommunen med at komme i kontakt med personen, så kommunen fra personen kan få oplysninger til belysning af baggrunden for fraværet eller lignende, der kan danne grundlag for kommunens vurdering af, om der skal træffes afgørelse om en sanktion.

Stk. 4. Kontakt til personen vil i særlige tilfælde kunne etableres via et familiemedlem, en partsrepræsentant, en værge eller en anden kontaktperson, forudsat at personen, der etableres kontakt til og familiemedlemmet m.v. på forhånd har givet samtykke til kontakten. Et familiemedlem mv. kan ikke forpligtes til at etablere kontakt til personen. Samtykket skal være tilstrækkeligt præcist til, at personen og familiemedlemmet m.v. ved, hvilket familiemedlem m.v. kommunen vil forsøge at skabe kontakt til personen igennem, og hvilken sag oplysningerne skal bruges til at behandle. Kommunen skal dokumentere på sagen, at samtykke er indhentet fra personen og fra den person, som kontakten til personen skal skabes igennem, f.eks. et familiemedlem.

Kommunen skal forud for fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen efter §§ 36-40 a til en aktivitetsparat modtager af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen m.v.

Kommunen skal aktivt forsøge at indhente personens forklaring, hvis personen f.eks. ikke har reageret på en partshøring. Hvis personen ikke selv i forbindelse med en skriftlig partshøring har oplyst noget om grunden til udeblivelsen, skal kommunen forsøge at få personlig kontakt med personen for at afklare årsagen til udeblivelsen. Det samme gælder, hvis oplysningerne om grunden til udeblivelsen ikke er sikre nok til, at kommunen kan vurdere, om personen havde en rimelig grund til udeblivelsen.

Baggrunden for pligten til personlig kontakt er, at aktivitetsparate modtagere af hjælp kan være meget udsatte og skrøbelige personer, der kan have svært ved at overskue de betingelser, som kommunen stiller for at modtage ydelsen. De kan samtidigt have svært ved at reagere på en økonomisk sanktion i form

af fradrag i eller ophør af deres forsørgelsesgrundlag. Det kan f.eks. være på grund af svær psykisk sygdom, misbrugsproblemer, hjemløshed eller lignende. Nogle kan også på grund af psykiske problemer, manglende bolig eller andre faste rammer omkring deres tilværelse have svært ved at forholde sig til skriftlige henvendelser fra kommunen, f.eks. indkaldelser til samtaler eller partshøringer i forbindelse med evt. sanktioner for manglende fremmøde m.v.

Den personlige kontakt vil f.eks. kunne være telefonisk eller personlig kontakt på bopæl eller opholdssteder, herunder tilbuds- eller behandlingssteder.

Hvis kommunen har vanskeligt ved at opnå personlig kontakt med en aktivitetsparat person, kan kravet om personlig kontakt også opfyldes ved, at kommunen etablerer kontakt via f.eks. en mentor eller et tilbudssted, som personen allerede er i forbindelse med, for på den måde at komme i kontakt med personen, således at kommunen kan tilvejebringe oplysninger om fraværet m.v., der kan danne grundlag for vurderingen af, om personen skal have en sanktion i det konkrete tilfælde. Kontakt kan ligeledes etableres via et familiemedlem, en partsrepræsentant, en værge eller anden kontaktperson forudsat, at personen og familiemedlemmet m.v. på forhånd har givet samtykke til, at kontakten etableres via et familiemedlem m.v. Et familiemedlem m.v. kan dog ikke forpligtes til at skabe kontakt til personen.

Kommunen skal være opmærksom på, om personen modtager støtteforanstaltninger efter servicelovens bestemmelser. I de tilfælde vil kommunen også kunne forsøge at skabe kontakt til personen gennem personens støtteperson.

Det beror på en konkret vurdering af oplysningerne i den enkelte borgers sag, hvilke og hvor mange forsøg på personlig kontakt kommunen skal foretage, før kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for personlig kontakt med personen. Kommunen skal dokumentere forsøgene på personlig kontakt på personens sag, herunder notere hvordan, hvornår og hvor mange gange kommunen har forsøgt at komme i personlig kontakt med personen inden afgørelsen om sanktion.

I principafgørelse 39-15 slog Ankestyrelsen fast, at det er en betingelse for, at kommunen kan give en aktivitetsparat borger en sanktion, at kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for at få personlig kontakt med borgeren om grunden til, at borgeren ikke mødte til samtalen, udeblev fra sit tilbud m.v. Kommunen skal forsøge at få personlig kontakt med borgeren, hvis borgeren ikke reagerer på kommunens skriftlige partshøring. Det er ikke en betingelse, at kommunen rent faktisk opnår kontakt med borgeren.

Det beror på en konkret vurdering af oplysningerne i den enkelte borgers sag, hvilke og hvor mange forsøg på personlig kontakt kommunen skal gøre, før kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for at få personlig kontakt med borgeren. Det er som udgangspunkt ikke tilstrækkeligt, at kommunen kun forsøger at få personlig kontakt ved opringninger til borgerens private telefonnummer, og/eller skriver til borgerens private e-mail, hvis der er andre rimelige muligheder for at opnå kontakt. Det kan f.eks. være via borgerens mentor, på borgerens bopæl, eller på borgerens tilbudssted.

Kommunen skal dokumentere forsøgene på personlig kontakt på borgerens sag og skal herunder notere, hvordan, hvornår og hvor mange gange kommunen har forsøgt at komme i personlig kontakt med borgeren inden afgørelsen om sanktion.

I nogle tilfælde kan det indebære en uforholdsmæssig stor indsats og en vis risiko for kommunens medarbejdere at finde frem til aktivitetsparate personer. I de tilfælde, hvor personen har tilknyttet en værge, en mentor eller en støtteperson, kan kommunens kontakt således etableres via denne.

Kommunen kan derfor også kontakte f.eks. et tilbuds-, opholds- eller behandlingssted m.v. med henblik på, at disse hjælper personen med at komme i kontakt med kommunen, så kommunen fra personen kan indhente de nødvendige oplysninger, der kan danne grundlag for vurderingen af, hvorvidt der skal pålægges en sanktion i det konkrete tilfælde.

Kontakten til personen gennem en værge, mentor, støtteperson eller tilbuds-, opholds- eller behandlingsstedet m.v. vil således medvirke til at sikre, at kommunen kan skabe klarhed over, om der er omstændigheder, som gør, at personen skal eller ikke skal sanktioneres.

Det centrale er således, at der er en reel personlig kontakt med personen, således at kommunen kan få oplysninger om, hvad der er årsagen til, at personen ikke har overholdt sine pligter, og om der er omstændigheder, der gør, at personen ikke skal have en sanktion.

Hvis kommunen ikke kan komme i personlig kontakt med personen eventuelt via f.eks. en mentor m.v., vil kommunen kunne forsøge at opnå kontakt med personen via f.eks. familiemedlemmer.

Samtykke til, at kommunen kan skabe kontakt til personen via et familiemedlem m.v., skal indhentes forud for, at kommunen forsøger at skabe kontakt til personen via f.eks. familiemedlemmer. Kommunen skal ved indhentning af samtykke iagttage de gældende regler i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Et samtykke efter databeskyttelsesforordningen forstås som enhver frivillig specifik, informeret og utvetydig viljestilkendegivelse fra den registrerede, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger, der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling, jf. artikel 4, nr. 11.

Samtykket skal være tilstrækkeligt præcist til, at personen ved, hvilket familiemedlem m.v. kommunen vil forsøge at skabe kontakt til personen igennem, og hvilken sag oplysningerne skal bruges til at behandle. Kommunen kan ikke nøjes med at indhente et generelt samtykke, hvor personen skriver under på, at kommunen må kontakte et bestemt familiemedlem for at skabe kontakt til personen.

Samtykke skal endvidere indhentes fra familiemedlemmet, kontaktpersonen m.v., hvis denne er en anden end en mentor, en støtteperson efter serviceloven eller et tilbudssted.

Et familiemedlem m.v. kan ikke forpligtes til at skabe kontakt til personen.

For at kunne dokumentere på sagen, at samtykke er indhentet forud for, at kommunen kontakter et familiemedlem m.v., bør kommunen indhente skriftligt samtykke fra den aktivitetsparate person og den person, som kontakten til personen skal skabes via. Der er dog ikke krav om, at samtykket skal være skriftligt. Kommunen skal i overensstemmelse med § 13 om notatpligt i lov om offentlighed i forvaltningen gøre notat om indholdet af det givne samtykke, hvis personen ikke har givet skriftligt samtykke.

Kommunen kan kun indhente de oplysninger, der er nødvendige for at behandle personens sag. Kommunen skal i hver sag foretage en konkret vurdering af, hvilke oplysninger den har brug for.

Der skal således være en saglig grund til, at kommunen indhenter konkrete oplysninger om personen. Kommunen må ligeledes kun anmode om at få oplysninger om personen om forhold, som direkte har betydning for den foreliggende sanktionssag f.eks. oplysning om, hvorvidt personen er mødt op i den aktivitet, som kommunen har henvist personen til. Kommunen må således ikke forlange at få oplysninger om f.eks. en persons overståede misbrug, hvis det ikke har direkte betydning for personens sanktionssag.

Kapitel 4

Rådighedsvurdering

§ 12. Jobcenteret skal undersøge og vurdere rådigheden for en person, der er aktivitetsparat, hvis der opstår tvivl om rådigheden, herunder hvis der er tvivl om, hvorvidt personen kan overtage henvist arbejde m.v. eller udnytter sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder. Jobcenteret skal konkret vurdere, om en person med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for henvist arbejde, uddannelse, tilbud m.v.

Jobcenteret skal undersøge og vurdere en persons rådighed, hvis der opstår tvivl om rådigheden, herunder hvis der er tvivl om, hvorvidt personen kan overtage henvist arbejde eller udnytter sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder.

Jobcenteret skal i den forbindelse konkret vurdere, om en person med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for henvist arbejde, uddannelse, tilbud m.v.

Tvivl om rådighed kan f.eks. opstå på baggrund af oplysninger fra anden aktør eller personen selv.

Jobcenteret skal oplyse og behandle sagen i overensstemmelse med reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område samt generelle forvaltningsretlige regler m.v.

Der vil altid opstå tvivl om en persons rådighed, hvis personen udebliver fra eller afviser et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, et tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i form af aktiviteter pålagt efter § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (uddannelsespålæg). I disse situationer skal jobcenteret undersøge sagen nærmere og tage stilling til, hvilke konsekvenser det passerende skal have for den pågældendes ydelse, jf. vejledningens afsnit 2 om sanktioner.

Ved vurderingen af personens rådighed skal kommunen samtidig tage stilling til, om personen skal have en sanktion efter §§ 36-40 a i lov om aktiv socialpolitik, jf. § 15 i bekendtgørelsen.

Hvis der er begrundet tvivl om rådigheden, bør jobcenteret fremsætte et tilbud om arbejde, et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, og hvis de pågældende uden rimelig grund udebliver eller afviser tilbuddet, sanktioneres dette, jf. vejledningens afsnit 2 om sanktioner.

§ 13. Jobcenteret skal endvidere vurdere rådigheden for en person, der som aktivitetsparat ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse eller kontanthjælp, hvis personen

- 1) afslår et arbejde, som personen er henvist til,
- 2) udebliver fra en jobsamtale i jobcenteret eller hos anden aktør, et møde i rehabiliteringsteamet eller fra en rådighedsvurdering i jobcenteret,
- 3) udebliver fra en opfølgningssamtale i kommunen,
- 4) undlader at give meddelelse til jobcenteret, en arbejdsgiver eller anden aktør om sygdom i tilfælde, hvor den pågældende skal møde til et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, tilbud m.v. i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller møde til jobsamtale hos en arbejdsgiver,
- 5) undlader at give meddelelse om sygdom til jobcenteret eller anden aktør i tilfælde, hvor personen er indkaldt til en jobsamtale som led i en sygeopfølgning eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning,
- 6) afviser eller udebliver fra deltagelse i foranstaltninger som led i sygeopfølgning eller

7) udebliver fra dele af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven.

Jobcenterets pligt til i visse tilfælde, bl.a. ved afslag på arbejde, som modtageren af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse- eller kontanthjælp er henvist til, at vurdere, om en person fortsat opfylder betingelserne for at få hjælp, fremgår af § 13, stk. 2, og 14, i lov om aktiv socialpolitik.

Ved vurderingen af personens rådighed skal kommunen samtidig tage stilling til, om personen skal have en sanktion efter §§ 36-40 a i lov om aktiv socialpolitik.

For aktivitetsparate skal kommunen altid konkret vurdere, om der i det enkelte tilfælde foreligger forhold, der kan begrunde, at personen ikke har pligt til at opfylde sin rådighedsforpligtelse, herunder om en sanktion vil fremme personens rådighed, jf. § 10, stk. 5.

§ 14. Jobcenteret skal vurdere rådigheden for en person, der som aktivitetsparat ansøger om eller modtager overgangsydelse, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller uddannelseshjælp, hvis personen

- 1) udebliver fra en jobsamtale i jobcenteret, et møde i rehabiliteringsteamet eller en rådighedsvurdering i jobcenteret,
- 2) udebliver fra en opfølgningssamtale i kommunen,
- 3) undlader at give meddelelse om sygdom til jobcenteret i tilfælde, hvor personen er givet et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats,
- 4) undlader at give meddelelse om sygdom til kommunen i tilfælde, hvor personen er indkaldt til en jobsamtale som led i sygeopfølgning eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning eller
- 5) afviser eller udebliver fra deltagelse i foranstaltninger som led i sygeopfølgning.

Jobcenterets pligt til i visse tilfælde at vurdere, om personen fortsat opfylder betingelserne for at få hjælp, f.eks. hvis overgangsydelses- eller uddannelseshjælpsmodtageren udebliver fra samtaler, undlader at give meddelelse om sygdom, fremgår af § 13, stk. 3 og 13, i lov om aktiv socialpolitik.

Ved vurderingen af personens rådighed skal kommunen samtidig tage stilling til, om personen skal have en sanktion efter §§ 36-40 a i lov om aktiv socialpolitik.

For aktivitetsparate skal kommunen altid konkret vurdere, om der i det enkelte tilfælde foreligger forhold, der kan begrunde at personen ikke har pligt til at opfylde sin rådighedsforpligtelse, herunder om en sanktion vil fremme personens rådighed, jf. § 10, stk. 5.

§ 15. Ved vurderingen efter §§ 12-14 skal kommunen tage stilling til, om personen skal have en sanktion efter §§ 36-40 a i lov om aktiv socialpolitik.

Stk. 2. Ved vurderingen skal kommunen endvidere sikre sig, at personen selv gør en indsats for at komme ud af sin ledighed ved bl.a. at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder, deltage i samtaler, deltage i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning eller

tilbud m.v. i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven.

Stk. 3. Kommunen skal konkret vurdere, om der i det enkelte tilfælde foreligger forhold, der kan begrunde, at personen ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder, jf. § 10, stk. 2-5, herunder om en sanktion vil fremme personens rådighed.

Vedrørende sanktionsreglerne henvises til vejledningens afsnit 2.

Kapitel 5

Oplysningspligt

§ 16. En person skal medvirke til sin sags oplysning. Modtager personen hjælp, skal personen oplyse om ændringer af betydning for hjælpen, jf. § 11 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Personen skal, jf. stk. 1, bl.a. oplyse kommunen om

- 1) eventuelle begrænsninger i rådigheden i forhold til at udnytte sine uddannelsesmuligheder,
- 2) eventuelle begrænsninger i rådigheden for arbejdsmarkedet,
- 3) jobsøgning, eller
- 4) afslag på og ophør i uddannelse eller arbejde, afslag på og ophør i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om compensation til handicappede i erhverv m.v., anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, tilbud m.v. i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder foranstaltninger som led i sygeopfølgning, samt om grunden til afslaget eller ophøret.

Stk. 3. For kommunens opfølgning og sagsbehandling og adgang til indhentelse af oplysninger gælder i øvrigt reglerne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven, lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. samt lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

En person har oplysningspligt over for kommunen og har pligt til at medvirke til sin sags oplysning. Modtager personen hjælp, skal personen således oplyse om ændringer af betydning for hjælpen, jf. § 11 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, hvorefter kommunen bl.a. kan anmode personer, der søger om eller får hjælp, om at medvirke til at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp de er berettiget til, ligesom personer, der får hjælp, har pligt til at oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen.

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. samt i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og integrationsloven findes der regler om kommunens opfølgning, om sagsbehandling og om adgang til at indhente oplysninger om personen fra andre myndigheder m.v.

En person, der modtager hjælp, skal have skriftlig besked om konsekvenserne, hvis personen ikke medvirker til at få de nødvendige oplysninger frem, jf. § 11 b i lov om retssikkerhed og administration på det

sociale område, og om hvilke typer ændringer, der kan have betydning for hjælpen, og konsekvenserne af, at der ikke oplyses om ændringerne, jf. § 12 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Kommunen har pligt til løbende at følge op på sagerne med henblik på at sikre sig, at betingelserne for at yde hjælp er opfyldt, jf. § 10 i lov om aktiv socialpolitik. I tilfælde, hvor en person ikke reagerer på kommunens henvendelser (breve, e-mails, sms'er, mødeindkaldelser m.v.), og hvor kommunen ikke på anden måde har mulighed for at tilvejebringe de oplysninger, der er nødvendige for at afgøre, om den pågældende fortsat opfylder betingelserne i § 11 i lov om aktiv socialpolitik for at få hjælp, kan kommunen træffe afgørelse på det foreliggende grundlag og standse udbetalingen af hjælp. Henvender personen sig efterfølgende til kommunen og medvirker til at tilvejebringe de nødvendige oplysninger, der dokumenterer, at betingelserne for at modtage hjælp er opfyldt, skal kommunen genoptage udbetalingen, eventuelt med tilbagevirkende kraft, hvis det er godtgjort, at betingelserne for at yde hjælp har været opfyldt i hele perioden.

2. Sanktioner

Bestemmelserne om sanktioner ved manglende udnyttelse af uddannelses- og arbejdsmulighederne findes i §§ 35-40 a i lov om aktiv socialpolitik.

Reglerne i §§ 36-40 a i lov om aktiv socialpolitik om rådighedssanktioner opregner udtømmende, hvilke hændelser der kan medføre fradrag i, nedsættelse eller ophør af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som følge af manglende udnyttelse af uddannelses- eller arbejdsmulighederne m.v. Det betyder, at kommunen ikke kan give en sanktion for manglende udnyttelse af uddannelses- eller arbejdsmulighederne, hvis hændelsen ikke er nævnt i §§ 36-40 a.

I principafgørelse 85-14 fandt Ankestyrelsen, at der skal være sikker hjemmel i loven for at sanktionere en konkret hændelse. Aktivlovens §§ 36-44 opregner således udtømmende, hvilke hændelser der kan medføre fradrag i, nedsættelse, ophør eller tilbagebetaling af uddannelses- eller kontanthjælp, og kommunen kan ikke give en sanktion, hvis hændelsen ikke er nævnt i §§ 36-44.

Baggrunden er, at selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp er borgerens forsørgelsesgrundlag. Når kommunen giver en borger en sanktion for manglende overholdelse af rådighedsreglerne, kan det have stor betydning for borgerens og dennes families økonomiske situation. Navnlig kan en afgørelse om sanktion, der strækker sig over tid, være velfærdstruende for borgeren og familien. Der skal derfor være sikker hjemmel i loven for at sanktionere en konkret hændelse, jf. §§ 36-40 a i lov om aktiv socialpolitik.

Ankestyrelsen har i en principafgørelse bl.a. understreget, at kommunen skal sørge for, at alle betingelserne for at kunne give en sanktion er opfyldt. Det skal ske, inden kommunen træffer afgørelse om at foretage fradrag i borgerens selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelses- eller kontanthjælp, fordi borgeren er udeblevet fra sit tilbud. Det betyder, at kommunen, inden den træffer afgørelse, skal sikre sig:

- at afgivelsen af tilbuddet er gyldigt
- at personen har fået en fyldestgørende vejledning om sanktionen efter § 35, stk. 1
- at sagen er tilstrækkelig oplyst til, at kommunen kan vurdere, om personen har haft en rimelig grund til at udeblive, og
- at personen er partshørt.

Dette gælder for alle målgrupper, uanset hvilken visitationskategori, de er omfattet af.

§ 35. Har kommunen ikke vejledt en person, jf. 2. og 3. pkt., inden indkaldelsen til den første jobsamtale efter anmodning om hjælp, kan kommunen, når den indkalder personen til den første jobsamtale, vejlede personen skriftligt om, at personen skal møde til jobsamtalen, og at hvis personen udebliver uden rimelig grund fra jobsamtalen, vil personen blive sanktioneret med en sanktionssats for hver dag, personen udebliver. Fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen efter §§ 36-40 a er i øvrigt betinget af, at kommunen vejleder ansøgeren eller modtageren af hjælp om alle rettigheder og pligter i forhold til rådighed og sanktioner forbundet med hjælpen. Kommunen skal

1) senest ved første jobsamtale drøfte og gennemgå vejledningen med personen på en måde, der tager hensyn til den pågældendes situation, herunder at vejledningen er givet under hensyn til personens forudsætninger,

2) senest ved første jobsamtale sikre, at vejledningen udleveres skriftligt til personen, og at vejledningen umiddelbart herefter sendes til personen,

3) sikre, at vejledningen gennemgås og gøres tilgængelig for personen hvert halve år, og

4) sikre, at vejledningen gennemgås hyppigere, hvis

a) kommunen konkret vurderer, at personen har behov for det, eller

b) personen anmoder kommunen om vejledning.

Stk. 2. En sanktion efter § 40 a er endvidere betinget af, at kommunen skriftligt har vejledt personen og dennes ægtefælle om den skærpede rådighedssanktion, hvis kommunen i forbindelse med en afgørelse om en forudgående sanktion påtænker at træffe afgørelse om en skærpet rådighedssanktion næste gang, personen ikke overholder sin rådighedsforpligtelse, fordi personen i så fald med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v. Kommunen skal vejlede om

1) konsekvenserne for hjælpen, hvis personen igen uden rimelig grund afslår et arbejde, afviser eller udebliver fra tilbud, ikke møder til samtale m.v.,

2) at personen kun får udbetalt hjælp for de dage, hvor personen opfylder sin rådighedsforpligtelse ved at deltage i tilbud, møde til samtale eller møde op i jobcenteret m.v., som anvist af jobcenteret, jf. § 40 a, stk. 2,

3) at personens sag lukkes, og hjælpen ophører, hvis personen i en hel kalendermåned ikke møder frem til aktiviteter, jf. § 40 a, stk. 2, og

4) at ægtefællens sag ligeledes lukkes, og hjælpen til ægtefællen ophører, hvis personen er omfattet af nr. 3.

Stk. 3. Fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen sker med virkning fra den dag, hvor ansøgeren eller modtageren af hjælp uden rimelig grund har undladt at opfylde sine pligter efter §§ 8 a, 13 eller 13 a, jf. dog § 40 a, stk. 1 og 2. Fradrag og nedsættelser i hjælpen skal ske inden for 3 hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet. Opgørelse af fradrag i eller nedsættelse af hjælpen efter §§ 36-40 kan ske som en samlet opgørelse for en måned. Partshøring foretages i forbindelse med den samlede månedlige opgørelse. For udeblivelser m.v. efter §§ 37-40 er den

samlede månedlige opgørelse efter 3. pkt., betinget af, at kommunen i umiddelbar tilknytning til forseelsen oplyser personen om forseelsen og den forestående sanktion.

Stk. 4. Fradrag efter § 36, stk. 2, og §§ 37-38 sker med en sanktionssats pr. dag, hvor personen er udeblevet fra tilbud m.v. Fradraget i hjælpen sker med satsen efter nr. 1-4, uanset om personen får foretaget fradrag i hjælpen som følge af indtægter m.v. Fradraget i en kalendermåned kan ikke overstige den beregnede hjælp efter §§ 22-25 for samme måned. Sanktionssatsen udgør i 2019-niveau:

- 1) 200 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mindre end 5.500 kr. pr. måned.
- 2) 400 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mindst 5.500 kr. og højst 9.700 kr. pr. måned.
- 3) 600 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mere end 9.700 kr. og højst 13.200 kr. pr. måned.
- 4) 700 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mere end 13.200 kr. pr. måned.

Stk. 5. Nedsættelse af hjælpen efter §§ 39 og 40 sker med tre gange sanktionssatsen, jf. stk. 4.

Stk. 6. (Udelades)

Stk. 7. Forud for fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen efter §§ 36-40 a til en aktivitetsparat modtager af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp skal kommunen have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen m.v. Har kommunen vanskeligt ved at opnå personlig kontakt med personen, kan kommunen etablere kontakt til personen via f.eks. en mentor eller et tilbudssted m.v., som personen allerede er i forbindelse med, således at kommunen kan tilvejebringe oplysninger med henblik på en vurdering af, om personen havde en rimelig grund til udeblivelsen m.v. Kontakt kan ligeledes etableres via et familiemedlem, en partsrepræsentant, en værge eller anden kontaktperson forudsat, at personen og familiemedlemmet m.v. på forhånd har givet samtykke hertil.

Stk. 8. En person, som er syg, skal meddele sygdom på den måde, som jobcenteret har angivet, når den pågældende skal møde i tilbud, møde til samtale eller møde på jobcenteret m.v.

Stk. 9. Den enkelte kommune tilrettelægger opgavefordelingen mellem den del af kommunen, der udbetaler ydelsen, og jobcenteret i sager efter §§ 35-40 a, 42 og 43.

Stk. 10. Beskæftigelsesministeren offentliggør størrelsen af beløbene efter stk. 4 og 5.

Kommunen skal efter de almindelige forvaltningsretlige regler samt retssikkerhedslovens § 5 yde rådgivning og vejledning til borgere, der ansøger om hjælp. Kommunen skal endvidere efter retssikkerhedslovens § 12 skriftligt give borgeren besked om konsekvenserne, hvis borgeren ikke medvirker til sagens oplysning, samt om, hvilke ændringer der kan have betydning for hjælpen, og som borgeren derfor er forpligtet til at oplyse om.

Til § 35, stk. 1

De nye regler om forenklet vejledning i § 35, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik trådte i kraft 1. januar 2020.

Det er en betingelse for at anvende sanktionsreglerne i §§ 36-40 a, at kommunen vejleder personen om alle rettigheder og pligter i forhold til rådighed og sanktioner forbundet med hjælpen. Kommunen skal således

- 1) senest ved første jobsamtale drøfte og gennemgå vejledningen med personen på en måde, der tager hensyn til den pågældendes situation, herunder sikre at vejledningen bliver givet under hensyn til personens forudsætninger,
- 2) senest ved første jobsamtale sikre, at vejledningen bliver udleveret skriftligt til personen, og at vejledningen umiddelbart herefter sendes til personen,
- 3) sikre, at vejledningen gennemgås og gøres tilgængelig for personen hvert halve år, og
- 4) sikre, at vejledningen gennemgås hyppigere, hvis
 - a) kommunen konkret vurderer, at personen har behov for det, eller
 - b) personen anmoder kommunen om vejledning.

Kommunen skal således altid vejlede ansøgere eller modtagere af hjælp om alle rettigheder og pligter forbundet med hjælpen i forhold til rådighed og sanktioner senest ved første jobsamtale efter, at personen har henvendt sig til kommunen om hjælp, og vejledningen skal gives skriftligt.

Kommunen skal dermed ikke længere vejlede en ansøger eller modtager af hjælp skriftligt, hver gang personen får et tilbud, henvises til arbejde, indkaldes til samtale m.v.

Kommunen skal vejlede i forhold til alle rettigheder og pligter vedrørende rådighed og sanktioner. Vejledningen skal derfor ikke længere kun rette sig specifikt mod den konkrete aktivitet, som kommunen tilbyder eller indkalder personen til, og kommunen skal således ikke længere målrette vejledningen i forhold til, om personen bliver indkaldt til en samtale, et tilbud m.v., hvor vejledningen efter hidtil gældende regler havde forskelligt indhold.

Kommunen skal drøfte og gennemgå vejledningen med personen på en måde, der tager hensyn til den pågældendes situation, herunder at vejledningen er givet under hensyn til personens forudsætninger for derved at medvirke til at sikre, at personen kan forstå sine rettigheder og pligter.

Af vejledningen skal følgende klart fremgå:

- Hvilke rådighedspligter personen er omfattet af.
- Hvilken konsekvens det har for ydelsen, hvis personen udebliver fra samtaler eller tilbud m.v., f.eks. fradrag i eller nedsættelse af hjælpen.
- Hvilke skridt personen skal foretage for igen at blive berettiget til hjælpen.
- Muligheden for at give en skærpet rådighedssanktion, jf. § 40 a, hvis kommunen vurderer, at personen udviser en manglende vilje til at stå til rådighed, og konsekvenserne af den skærpede sanktion.

Har kommunen ikke vejledt en person efter reglerne om forenklet vejledning i 2. og 3. pkt. i bestemmelsen, inden indkaldelsen til den første jobsamtale efter anmodning om hjælp, kan kommunen, når den indkalder personen til den første jobsamtale, vejlede personen skriftligt om, at personen skal møde til jobsamtalen, og om at personen - hvis den pågældende udebliver uden rimelig grund fra jobsamtalen - vil blive sanktioneret med en sanktionssats for hver dag, personen udebliver.

Det er således en betingelse for, at kommunen kan give en sanktion for udeblivelse uden rimelig grund fra første jobsamtale, at det i forbindelse med indkaldelsen til den første jobsamtale fremgår af indkaldelsen, at hvis personen udebliver fra samtalen, vil kommunen træffe afgørelse om fradrag i hjælpen med en sanktionssats efter § 35, stk. 4, for hver dag, personen udebliver fra samtalen.

Kommunen skal samtidig sikre, at den skriftlige vejledning bliver udleveret til personen senest ved den første jobsamtale om hjælp, og at vejledningen umiddelbart herefter sendes til personen.

Kommunen skal herefter sikre, at vejledningen bliver gennemgået og gjort tilgængelig for personen hvert halve år.

Gennemgangen af vejledningen hvert halve år skal ske ved personlig kontakt til personen, men kommunen kan efter omstændighederne vælge at foretage gennemgangen pr. telefon m.v. Dog skal kommunen være opmærksom på, at der i forhold til en aktivitetsparat person kan være behov for, at vejledningen gennemgås ved personligt fremmøde med henblik på at sikre, at personen forstår sine rettigheder og pligter.

Kommunen skal endvidere sikre, at vejledningen bliver gennemgået hyppigere, hvis kommunen konkret vurderer, at personen har behov for hyppigere vejledning, eller personen selv anmoder kommunen om vejledning.

Hyppigere vejledning kan f.eks. være relevant i forhold til aktivitetsparate modtagere af hjælp, som kan være meget udsatte og skrøbelige personer, der kan have svært ved at overskue og overholde de forpligtelser, der gælder for at kunne modtage ydelsen, f.eks. på grund af svær psykisk sygdom, misbrugsproblemer, hjemløshed eller lignende. Nogle kan også på grund af psykiske problemer, manglende bolig eller andre faste rammer omkring deres tilværelse have svært ved at tilgå og/eller forholde sig til skriftlige henvendelser fra kommunen, f.eks. indkaldelser til samtaler eller partshøringer i forbindelse med evt. sanktioner for manglende fremmøde m.v., og vil derfor have behov for hyppigere gennemgang af vejledningen hos kommunen eller i jobcenteret med henblik på at sikre, at personen forstår sine rettigheder og pligter. For disse personer kan det være nødvendigt at drøfte vejledningen hver gang, kommunen indkalder personen til samtale, afgiver tilbud m.v.

Hyppigere vejledning kan endvidere være relevant i forhold til personer, der flere gange ikke overholder deres rådighedsforpligtelse.

Kommunen skal dokumentere på personens sag, hvilken vejledning kommunen har givet til personen, og at vejledningen er udleveret til og gjort tilgængelig for personen, herunder hvornår den er givet, og hvilken ordlyd den givne vejledning har. Der henvises i den forbindelse til principperne i Ankestyrelsens principafgørelse 86-14 vedrørende vejledningspligt efter de hidtil gældende regler.

Vejledningen skal desuden gøres tilgængelig for personen f.eks. på kommunens hjemmeside, således at den kan tilgås fra pc, telefon m.v., og således at det vil være muligt for personen selv at finde oplysningerne.

Kommunen skal i forbindelse med den generelle vejledning efter § 35, stk. 1, også vejlede personen og evt. dennes ægtefælle om den skærpede rådighedssanktion efter § 40 a.

Der er udarbejdet brugervenlige pjecer med vejledning om rådighed og sanktioner for henholdsvis åbenlyst uddannelsesparate, uddannelsesparate, jobparate og aktivitetsparate modtagere af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp.

Kommunerne kan anvende pjecerne, når kommunen skal vejlede personen om dennes rettigheder og pligter. Pjecerne kan indgå i første jobsamtale, hvor kommunen skal vejlede personen om rettigheder og pligter i forbindelse med opfyldelse af rådighedsforpligtelsen og sanktionering for manglende opfyldelse af forpligtelsen. Pjecerne kan også løbende udleveres til personen og dermed bidrage til at sikre, at personerne får den nødvendige vejledning.

Pjecerne er et vejledningsværktøj for kommunerne, og det står hver enkelt kommune frit for at modificere pjecerne, f.eks. med et logo, illustrationer/videoklip, eller andet, hvis kommunen mener, at dette måtte fremme brugervenligheden.

Manglende iagttagelse af vejledningspligten medfører, at kommunen ikke kan træffe afgørelse om fradrag i, nedsættelse eller ophør af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp efter sanktionsbestemmelserne i §§ 36-40 a i lov om aktiv socialpolitik. Det gælder også, hvis kommunen ikke kan dokumentere, at vejledningspligten er opfyldt.

Hvis en person selv har booket en samtale, skal kommunen ligeledes kunne dokumentere den givne vejledning.

Til § 35, stk. 2

Kommunen kan, jf. § 40 a, stk. 1, træffe afgørelse om, at en person mister retten til hjælp efter §§ 22-25 i en periode på op til 3 måneder allerede, når en person har fået én afgørelse om en sanktion på grund af manglende opfyldelse af personens rådighedsforpligtelse, og personen derefter på ny uden rimelig grund tilsidesætter pligten til at stå til rådighed efter §§ 13 og 13 a. Kommunen skal konkret vurdere, at personen med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v., som medfører en afgørelse om sanktion efter §§ 36-40. Det betyder, at kommunen allerede anden gang, en person får en sanktion for diverse forseelser, kan give en skærpet rådighedssanktion.

Samtidig med den nye skærpede rådighedssanktion i § 40 a er der indført en udvidet vejledningspligt forud for brug af den skærpede rådighedssanktion. Den udvidede vejledningspligt fremgår af § 35, stk. 2, i lov om aktiv socialpolitik.

Ifølge § 35, stk. 2, er en sanktion efter § 40 a betinget af, at kommunen skriftligt har vejledt personen og dennes ægtefælle om den skærpede rådighedssanktion, hvis kommunen i forbindelse med en afgørelse om en forudgående sanktion påtænker at træffe afgørelse om en skærpet rådighedssanktion næste gang, personen ikke overholder sin rådighedsforpligtelse, fordi personen i så fald med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v.

Kommunen skal vejlede om

1. konsekvenserne for hjælpen, hvis personen igen uden rimelig grund afslår et arbejde, afviser eller udebliver fra tilbud, ikke møder til samtale m.v.,
2. at personen kun får udbetalt hjælp for de dage, hvor personen opfylder sin rådighedsforpligtelse ved at deltage i tilbud, møde til samtale eller møde op i jobcenteret m.v., som anvist af jobcenteret, jf. § 40 a, stk. 2,
3. at personens sag lukkes, og hjælpen ophører, hvis personen i en hel kalendermåned ikke møder frem til aktiviteter, jf. § 40 a, stk. 2, og
4. at ægtefællens sag ligeledes lukkes, og hjælpen til ægtefællen ophører, hvis personen er omfattet af nr. 3.

Det er således en betingelse for brug af den skærpede rådighedssanktion, at kommunen skriftligt har vejledt personen og dennes eventuelle ægtefælle om den skærpede rådighedssanktion.

Det skal derfor udtrykkeligt og klart fremgå af afgørelsen vedrørende den forudgående sanktion efter §§ 36-40 eller ved en senere specifik skriftlig vejledning til personen, at personen kan få en skærpet rådighedssanktion, hvis den pågældende igen uden rimelig grund afslår et arbejde, afviser eller udebliver fra tilbud, ikke møder til samtale m.v., at en skærpet rådighedssanktion vil betyde, at hjælpen kan bortfalde i 1, 2 eller 3 måneder, og at personen alene kan få hjælp for de dage, hvor personen møder i den aktivitet, som kommunen har givet personen, jf. § 40 a, stk. 1 og 2.

Det er en betingelse for brug af den skærpede rådighedssanktion, at kommunen skriftligt har vejledt personen og dennes ægtefælle om den skærpede rådighedssanktion efter § 35, stk. 2, i forbindelse med afgørelsen om den *forudgående* sanktion. Vejledningspligten efter § 35, stk. 2, vil således ikke være opfyldt, hvis kommunen ikke ved næstkommende afgørelse efter §§ 36-40 efter første afgørelse efter §§ 36-40 træffer afgørelse om skærpet rådighedssanktion efter § 40 a, men først træffer afgørelse efter § 40 a på et senere tidspunkt/i forbindelse med en senere forseelse.

Eksempel:

Kommunen træffer i maj en afgørelse efter §§ 36-40 (sanktion 1) og giver i den forbindelse personen skriftlig vejledning efter § 35, stk. 2. I juni træffer kommunen igen en afgørelse efter §§ 36-40 (sanktion 2), men giver i den forbindelse ikke personen skriftlig vejledning efter § 35, stk. 2. Kommune træffer ikke afgørelse om en skærpet rådighedssanktion efter § 40 a. I juli træffer kommunen på ny en afgørelse

efter §§ 36-40 (sanktion 3) og ønsker samtidig at træffe afgørelse om en skærpet rådighedssanktion efter § 40 a. Idet kommunen ikke har givet personen skriftlig vejledning efter § 35, stk. 2, i forbindelse med den forudgående afgørelse efter §§ 36-40 (sanktion 2), kan kommunen ikke træffe afgørelse om skærpet rådighedssanktion i forbindelse med den sidste afgørelse efter §§ 36-40 (sanktion 3).

Kommunen skal endvidere vejlede personen om, at personens sag vil blive lukket, og at hjælpen vil ophøre, hvis personen i en hel kalendermåned ikke er mødt frem til aktiviteter, jf. § 40 a, stk. 2, samt at ægtefællens sag ligeledes vil blive lukket, og at hjælpen til ægtefællen vil ophøre, hvis personen er omfattet af § 40 a, stk. 1, nr. 3. Det skal således fremgå af afgørelsen vedrørende den forudgående sanktion eller en senere specifik skriftlig vejledning af personen og dennes ægtefælle, at kommunen kan lukke personens sag, jf. § 40 a, stk. 7, såfremt den pågældende i en hel kalendermåned ikke møder i det tilbud, som kommunen har anvist den pågældende, jf. § 40 a, stk. 2, og at ægtefællens hjælp ligeledes vil ophøre.

Baggrunden for den udvidede vejledningspligt forud for anvendelsen af § 40 a er, at afgørelser om bortfald m.v. af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp er af indgribende betydning for personens og dennes eventuelle families forsørgelsesgrundlag og økonomiske situation. Derfor er det vigtigt i forhold til personens retssikkerhed, at den pågældende klart og tydeligt er blevet vejledt om konsekvensen for hjælpen af to eller flere afgørelser om udeblivelser m.v., der kan føre til en skærpet rådighedssanktion med bortfald af hjælpen i op til 3 måneder, og om hvad personen skal gøre for igen at få ret til hjælp.

Det gælder i særlig grad i forhold til personer, der er aktivitetsparate, hvorfor kommunen i forbindelse med den skriftlige vejledning også skal være opmærksom på, at vejledningen gives på en måde, der tager hensyn til den pågældendes situation, herunder at vejledningen gives under hensyn til personens forudsætninger.

Hvis en person, som er omfattet af en skærpet rådighedssanktion efter § 40 a, er gift, og ægtefællen modtager hjælp efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik og derved risikerer at miste sin hjælp (ægtefælleafhængighed), hvis personens og ægtefællens sag lykkes, skal personens ægtefælle have en særskilt vejledning fra kommunen om, hvorledes sanktionen vil påvirke ægtefællens hjælp. Kommunen skal således også vejlede personens ægtefælle om, at pågældendes hjælp ophører, hvis ægtefællen i en hel kalendermåned ikke møder i den aktivitet, som kommunen efter § 40 a, stk. 2, har givet.

Det er i den forbindelse tilstrækkeligt for at overholde pligten til vejledning, jf. § 35, stk. 1 og 2, af personens ægtefælle i forbindelse med den skærpede rådighedssanktion, at kommunen sender en skriftlig vejledning til ægtefællen, hvoraf det skal fremgå, at hjælpen til denne ligeledes vil ophøre, og at sagen vil blive lukket, såfremt personens ægtefælle, der har fået en skærpet rådighedssanktion efter § 40 a, stk. 1, i en hel kalendermåned ikke møder op i de aktiviteter, som kommunen har anvist efter § 40 a, stk. 2.

Kommunen skal dokumentere på personens sag, at skriftlig vejledning om den skærpede rådighedssanktion er givet til både personen selv og en evt. ægtefælle, herunder hvordan vejledningen er givet, hvornår den er givet, og hvilken ordlyd den givne vejledning har. Tilsvarende skal kommunen dokumentere på ægtefællens sag, at der er givet skriftlig vejledning, herunder også hvordan vejledningen er givet, hvornår den er givet, og hvilken ordlyd den givne vejledning har.

Manglende iagttagelse af vejledningspligten medfører således, at kommunen ikke vil kunne træffe afgørelse om ophør af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp efter § 40 a. Det gælder også, hvis kommunen ikke kan dokumentere, at vejledningspligten er opfyldt.

Manglende vejledning af ægtefællen medfører, at kommunen ikke kan træffe afgørelse om ophør af ægtefællens selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp efter § 40 a.

Kommunen skal på ny give en person vejledning efter § 35, stk. 2, om en skærpet rådighedssanktion efter § 40 a, hvis personen igennem en længere periode, f.eks. 6 måneder, har opfyldt sin rådighedsforpligtelse ved at deltage i tilbud, møde til samtaler m.v. Det betyder, at hvis kommunen har truffet en afgørelse om sanktion efter §§ 36-40, hvor personen samtidig er blevet vejledt efter § 35, stk. 2, og personen i en længere periode på f.eks. 7 måneder har opfyldt sin rådighedsforpligtelse, vil der ikke længere være grundlag for at pålægge personen en skærpet rådighedssanktion efter § 40 a. Hvis personen derfor på det tidspunkt udebliver fra tilbud, jobsamtale m.v., skal kommunen i denne situation således træffe afgørelse om sanktion efter §§ 36-40 og kan i forbindelse med denne afgørelse på ny vejlede personen om muligheden for en skærpet sanktion.

Til § 35, stk. 3

I § 35, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik er det i 1. punktum fastsat, at fradrag i eller nedsættelser eller ophør af hjælpen sker med virkning fra den dag, hvor ansøgeren eller modtageren af hjælp uden rimelig grund har undladt at opfylde sine pligter efter §§ 8 a, 13 og 13 a, jf. dog § 40 a, stk. 1 og 2, i lov om aktiv socialpolitik. Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den hidtil gældende regel i § 35, stk. 2, 1. pkt. i lov om aktiv socialpolitik.

Det indebærer, at fradrag i og nedsættelse eller ophør af hjælpen har virkning fra og med det tidspunkt, hvor hændelsen foregår eller konstateres, dvs. at sanktionen beregnes fra den dag, hvor personen f.eks. har afvist et tilbud, eller kommunen konstaterer, at personen er udeblevet i betydeligt omfang. Det betyder, at kommunen også vil kunne sanktionere en person, der i perioden mellem afvisning af tilbud og afgørelsen om sanktion er kommet i arbejde eller på anden måde har efterkommet rådighedspligten. Sanktionen vil her løbe fra hændelsestidspunktet, og indtil personen igen opfylder sin rådighedspligt.

Eksempel:

En person under 30 år, der på forseelsestidspunktet modtager kontanthjælp som udeboende på kr. 7.448 kr. pr. måned (2020-niveau), udebliver fra en jobsamtale, og kommunen træffer herefter afgørelse om, at pågældende skal have foretaget fradrag i hjælpen fra udeblivelsen, og frem til personen igen kontakter kommunen, på kr. 400 pr. dag (2020-niveau), jf. § 35, stk. 4, nr. 2. Pågældende er fyldt 30 år, inden kommunen træffer afgørelsen. Kommunen skal her beregne fradraget på baggrund af den ydelse, som personen var berettiget til på hændelsestidspunktet, dvs. satsen for kontanthjælp for udeboende personer under 30 år, selv om personen på afgørelsestidspunktet får udbetalt kontanthjælp med satsen for personer, der er fyldt 30 år på kr. 11.554 pr. måned (2020-niveau).

Ved den skærpede rådighedssanktion efter § 40 a i lov om aktiv socialpolitik får sanktionen virkning fra det tidspunkt, hvor afgørelsen anses for at være kommet frem til personen, dvs. fra det tidspunkt hvor personen har modtaget afgørelsen, og kommunen har anvist en aktivitet, som personen skal deltage i, jf. § 40 a, stk. 2.

Afgørelsen om fradrag i, nedsættelse af eller ophør af hjælpen kan dog tidligst træffes, når kommunen har foretaget partshøring, og det dermed er undersøgt, om der har foreligget en rimelig grund til udeblivelsen m.v.

I § 35, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik er det i 2. punktum fastsat, at fradrag i og nedsættelser eller ophør af hjælpen skal ske inden for tre hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet.

Der kan i samme kalendermåned foretages fradrag i og nedsættelse af hjælpen på baggrund af både en sanktion, der løber over tid (§§ 36-38), og en sanktion, der består af 3 sanktionssatser (§§ 39 og 40). Det vil sige, at der i samme kalendermåned kan gives én sanktion bestående af 3 sanktionssatser f.eks. nedsættelse af hjælpen som følge af ophør uden rimelig grund med arbejde, jf. § 39, nr. 1, og en

eller flere sanktioner, der løber over tid, f.eks. fradrag i hjælpen som følge af udeblivelse uden rimelig grund fra tilbud, jf. § 36, og udeblivelse uden rimelig grund fra en jobsamtale, jf. § 37.

Hvis et fradrag eller en nedsættelse ikke er afviklet inden for tre hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet, bortfalder sanktionen. Når en sanktion er bortfaldet, kan kommunen ikke træffe afgørelse om tilbagebetaling efter § 91 i lov om aktiv socialpolitik.

Ankestyrelsen fandt i principafgørelse 4-11, at når kommunen skal foretage fradrag i kontanthjælpen, fordi en borger er udeblevet fra et tilbud, skal fradraget ske inden for tre hele kalendermåneder efter udeblivelsen. Det betyder, at kommunen senest kan foretage fradrag i kontanthjælpen for december måned, når borgeren er udeblevet fra et tilbud i september måned.

Efter § 35, stk. 3, 3. pkt., i lov om aktiv socialpolitik, kan kommunen vælge at opgøre omfanget af sanktioner efter §§ 36-40 i lov om aktiv socialpolitik som en samlet opgørelse en gang om måneden.

Kommunen kan dermed i forbindelse med afgørelser om sanktioner efter §§ 36-40 i lov om aktiv socialpolitik vælge at opgøre omfanget af undladelser, afvisninger, udeblivelser m.v. som en samlet opgørelse en gang om måneden, når kommunen finder det hensigtsmæssigt f.eks. i tilfælde, hvor en person begår flere forseelser inden for en periode på en måned.

Kommunen har mulighed for at fastlægge tidspunktet for den månedlige opgørelse af sanktioner efter §§ 36-40 fleksibelt og kan f.eks. foretage den månedlige opgørelse i slutningen af måneden, så kommunen så vidt muligt kan nå at effektuere sanktionen i samme måned, som udeblivelsen har fundet sted i.

Det er op til den enkelte kommune, hvorvidt de vil benytte muligheden for månedsvis opgørelse og afgørelse om sanktion eller ej. Det vil således bero på kommunens arbejdstilrettelæggelse samt den konkrete sag, om kommunen vil træffe enkeltstående afgørelser i løbet af perioden eller nøjes med én samlet månedlig opgørelse og afgørelse om sanktion.

Hvis kommunen vælger at opgøre en persons udeblivelser fra tilbud m.v. efter §§ 36-40 som en samlet opgørelse en gang om måneden, jf. § 35, stk. 3, 3. pkt., i lov om aktiv socialpolitik, skal partshøring foretages i forbindelse med den samlede månedlige opgørelse, jf. § 35, stk. 3, 4. pkt.

Det skal klart fremgå af opgørelsen, at der er tale om en partshøring, og at oplysningerne på opgørelsen vil indgå i kommunens vurdering af, om der skal træffes en afgørelse om sanktion. Kommunen skal sikre sig, at personen får mulighed for at udtale sig om oplysningerne på opgørelsen, og at personen får en rimelig frist hertil.

For udeblivelser m.v. efter §§ 37-40 er den samlede månedlige opgørelse efter § 35, stk. 3, 5. pkt., i loven endvidere betinget af, at kommunen i umiddelbar tilknytning til forseelsen oplyser personen om forseelsen og den forestående sanktion.

Kommunen skal således umiddelbart efter udeblivelser m.v. efter §§ 37-40 – det vil normalt være inden for få dage efter hændelsen – tage kontakt til personen med henblik på at gøre personen opmærksom på, at personen har begået en eller flere hændelser samt på den/de forestående sanktioner. Hvis hændelsen sker op til en weekend, bør kommunen senest en af de førstkommende hverdage tage kontakt til personen med henblik på at gøre personen opmærksom på den begåede forseelse og den forestående sanktionering.

Der stilles ikke noget formkrav til, hvordan kontakten til personen skal foregå. Kontakt til personen kan således f.eks. foretages telefonisk, når kommunen vurderer det hensigtsmæssigt.

Hvis personen ikke reagerer på partshøringen, skal kommunen foretage udvidet partshøring efter § 35, stk. 7.

Kommunen skal dokumentere på personens sag, hvordan og hvornår kommunen har været i kontakt med personen, samt hvilken ordlyd den givne information om forseelsen og den forestående sanktionering har haft.

Til § 35, stk. 4

Efter § 35, stk. 4, sker fradrag efter § 36, stk. 2, og §§ 37-38 med en sanktionssats pr. dag, hvor personen er udeblevet fra tilbud m.v. Fradraget i hjælpen sker med satsen efter nr. 1-4, uanset om personen får foretaget fradrag i hjælpen som følge af indtægter m.v. Fradraget i en kalendermåned kan ikke overstige hjælpen efter §§ 22-25 for samme måned. Sanktionssatsen udgør i 2020-niveau:

1. 200 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mindre end 5.500 kr. pr. måned.
2. 400 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mindst 5.500 kr. og højst 9.700 kr. pr. måned.
3. 600 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mere end 9.700 kr. og højst 13.200 kr. pr. måned.
4. 700 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mere end 13.200 kr. pr. måned.

Fradrag efter §§ 36-38 sker således med en sanktionssats pr. dag, hvor personen er udeblevet fra tilbud, jobsamtale m.v. Fradrag i hjælpen foretages dermed for de dage, hvor den pågældende ikke er mødt i tilbuddet, til samtalen m.v., dvs. i den periode, hvor personen ikke har opfyldt betingelserne for at modtage hjælp.

Fradrag sker altid med hele dage, uanset omfanget af udeblivelsen eller undladelsen. Der sker også fradrag (for én dag), selv om personen kontakter jobcenteret samme dag, som samtalen eller rådigheds-vurderingen skulle have fundet sted.

Størrelsen af sanktionssatsen afhænger af den pågældendes indplacering på fire ydelsesintervaller. Det er den pågældendes hjælp efter §§ 22-25 på forseelsestidspunktet uden eventuelle fradrag, der er bestemmende for indplaceringen på et af de fire ydelsesintervaller.

Fradraget i en kalendermåned kan ikke overstige den beregnede hjælp for den samme måned. Hvis summen af sanktionssatser i en kalendermåned overstiger den beregnede hjælp, sker der alene fradrag for sanktioner svarende til den beregnede hjælp. Den del af summen af sanktionssatser, der eventuelt overstiger den beregnede hjælp for den samme kalendermåned, bortfalder, og kan således ikke overføres til fradrag i efterfølgende måneder.

Hvis fradraget for sanktioner ikke er fuldt fratrukket i den beregnede hjælp for samme kalendermåned, eksempelvis fordi hændelsen er sket i slutningen af måneden og dermed efter beregning og udbetaling af hjælp for denne måned, skal et overskydende fradrag ske i hjælpen inden for 3 hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet, jf. § 35, stk. 3. Herefter bortfalder sanktionen.

Fradrag sker i hjælpen inden skat, dvs. med et bruttobeløb.

Sanktionssatsen udgør 200 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mindre end 5.500 kr. pr. måned i 2020-niveau. Det er personer, som modtager følgende ydelser:

- selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse efter § 22, stk. 2, nr. 4,
- selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse og danskbonus efter § 22, stk. 2, nr. 4, og stk. 5,
- uddannelseshjælp efter § 23, stk. 2, nr. 7 eller 9,
- uddannelseshjælp og barselstillæg efter § 23, stk. 2, nr. 9, og § 24, stk. 2,
- uddannelseshjælp og aktivitetstillæg efter § 23 stk. 2, nr. 9, og § 24, stk. 3, nr. 6, eller
- kontanthjælp efter § 25, stk. 3, nr. 7 eller 9.

Sanktionssatsen på 200 kr. omfatter endvidere personer under 30 år, der har en dokumenteret bidragspligt over for et eller flere børn, og som derfor modtager tillæg til uddannelseshjælpen efter § 23, stk. 3, eller tillæg til kontanthjælpen efter § 25, stk. 4, hvis den samlede hjælp inklusiv tillæg er mindre end 5.500 kr.

Sanktionssatsen udgør 400 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mindst 5.500 kr. og højst 9.700 kr. pr. måned i 2020-niveau. Det er personer, som modtager følgende ydelser:

- selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse efter § 22, stk. 2, nr. 2 eller 3,
- selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse og danskbonus efter § 22, stk. 2, nr. 3, og stk. 5,
- uddannelseshjælp efter § 23, stk. 2, nr. 2, 6 eller 8,
- uddannelseshjælp og barselstillæg efter § 23, stk. 2, nr. 8, og § 24, stk. 2,
- uddannelseshjælp og aktivitetstillæg efter § 23, stk. 2, nr. 8, og § 24, stk. 3, nr. 5, eller
- kontanthjælp efter § 25, stk. 3, nr. 6 eller 8.

Sanktionssatsen på 400 kr. omfatter endvidere personer under 30 år, der har en dokumenteret bidragspligt over for et eller flere børn, og som derfor modtager tillæg til uddannelseshjælpen efter § 23, stk. 3, eller tillæg til kontanthjælpen efter § 25, stk. 4, hvis den samlede hjælp inklusiv tillæg er på mindst 5.500 kr. og højst 9.700 kr. pr. måned.

Sanktionssatsen udgør 600 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mere end 9.700 kr. og højst 13.200 kr. pr. måned i 2020-niveau. Det er personer, som modtager følgende ydelser:

- selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse efter § 22, stk. 2, nr. 1,
- selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse og danskbonus efter § 22, stk. 2, nr. 2, og stk. 5,
- uddannelseshjælp efter § 23, stk. 2, nr. 1, 3 og 5,
- uddannelseshjælp og barselstillæg efter § 23, stk. 2, nr. 6, og § 24, stk. 2, eller § 23, stk. 2, nr. 7, og § 24, stk. 2,
- uddannelseshjælp og aktivitetstillæg efter § 23, stk. 2, nr. 6 og § 24, stk. 3, nr. 3, eller § 23, stk. 2, nr. 7, og § 24, stk. 3, nr. 4,
- kontanthjælp efter § 25, stk. 2, nr. 2, eller stk. 3, nr. 2, 3 eller 5,
- kontanthjælp og barselstillæg efter § 25, stk. 3, nr. 6, og stk. 8, eller § 25, stk. 3, nr. 7, og stk. 8, eller
- kontanthjælp og aktivitetstillæg efter § 25, stk. 3, nr. 6, og stk. 9, nr. 3, eller § 25, stk. 3, nr. 7, og stk. 9, nr. 4.

Sanktionssatsen på 600 kr. omfatter endvidere personer under 30 år, der har en dokumenteret bidragspligt over for et eller flere børn, og som derfor modtager tillæg til uddannelseshjælpen efter § 23, stk. 3, eller tillæg til kontanthjælpen efter § 25, stk. 4, hvis den samlede hjælp inklusiv tillæg er på mere end 9.700 kr. og højst 13.200 kr. pr. måned.

Sanktionssatsen udgør 700 kr. for personer, som modtager hjælp efter §§ 22-25 på mere end 13.200 kr. pr. måned i 2020-niveau. Det er personer, som modtager følgende ydelser:

- selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse og danskbonus efter § 22, stk. 2, nr. 1, og stk. 5,
- uddannelseshjælp efter § 23, stk. 2, nr. 4, eller § 23, stk. 3,
- uddannelseshjælp og barselstillæg efter § 23, stk. 2, nr. 1, og § 24, stk. 2, eller § 23, stk. 2, nr. 2, og § 24, stk. 2,
- uddannelseshjælp og aktivitetstillæg efter § 23, stk. 2, nr. 1, og § 24, stk. 3, nr. 1, eller § 23, stk. 2, nr. 2, og § 24, stk. 3, nr. 2,
- kontanthjælp efter § 25, stk. 2, nr. 1, eller stk. 3, nr. 1 eller 4,
- kontanthjælp og barselstillæg efter § 25, stk. 3, nr. 1, og stk. 8, eller § 25, stk. 3, nr. 2, og stk. 8, eller
- kontanthjælp og aktivitetstillæg efter § 25, stk. 3, nr. 1, og stk. 9, nr. 1, eller § 25, stk. 3, nr. 2, og stk. 9, nr. 2.

Sanktionssatsen på 700 kr. omfatter endvidere personer under 30 år, der har en dokumenteret bidragspligt over for et eller flere børn, og som derfor modtager tillæg til uddannelseshjælpen efter § 23, stk. 3, eller tillæg til kontanthjælpen efter § 25, stk. 4, hvis den samlede hjælp inklusiv tillæg er på mere end 13.200 kr. pr. måned.

Eksempel 1:

Hvis en person f.eks. modtager 14.677 kr. pr. måned i kontanthjælp, fordi vedkommende er enlig forsørger under 30 år, er fradraget således 700 kr. pr. dag, dog således at fradraget i en kalendermåned ikke kan overstige hjælpen for den samme måned.

Hvis den pågældende har supplerende indtægt, skal der ved beregning af kontanthjælpen ses bort fra 27,84 kr. pr. udført arbejdstime (2020-niveau), jf. § 31, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik. Ved eksempelvis 30 timers lønarbejde til 150 kr. i timen i en given måned, bliver kontanthjælpen således nedsat med 3.664,80 kr. (30 timer x (150-27,84) kr./time) og udgør herefter 11.012 kr.

Med reglerne om fire sanktionssatser er fradraget 700 kr. pr. dag, uanset supplerende indtægt. Fradraget i en kalendermåned kan dog ikke overstige den beregnede hjælp for den samme måned. Fradraget for denne kalendermåned kan således ikke overstige 11.012 kr.

Hvis den pågældende får 16 sanktionssatser af 700 kr., svarende til 11.200 kr. i denne måned, bliver fradraget for sanktioner nedsat til 11.012 kr. Har det ikke været muligt at foretage det fulde fradrag på 11.012 kr. i den kalendermåned, hvor hændelsen eller hændelserne er sket, skal et overskydende fradrag ske i hjælpen inden for 3 hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet. Herefter bortfalder sanktionerne.

Eksempel 2:

Hvis en person modtager 2.728 kr. pr. måned i uddannelseshjælp, fordi den pågældende er hjemmeboende, er fradraget 200 kr. pr. dag, dog således at fradraget ikke kan overstige hjælpen for den samme måned. Hvis perioden fra udeblivelsen til fornyet kontakt eksempelvis er 14 dage, er fradraget således 14 gange 200 kr. (2.800 kr.), men da fradraget i en kalendermåned ikke kan overstige hjælpen for samme måned, vil fradraget være 2.728 kr.

Hvis den pågældende har supplerende indtægt, eksempelvis 20 timers lønarbejde til 100 kr. i timen i en given måned, vil fradraget være 200 kr. pr. dag, uanset supplerende indtægt. Fradraget for denne kalendermåned vil således ikke kunne overstige 1.285 kr., når timefradraget på 27,84 kr. indregnes (20 x 100-27,84). Hvis den pågældende får 9 sanktionssatser af 200 kr., svarende til 1.800 kr. i denne måned, bliver fradraget for sanktioner nedsat til 1.285 kr. Har det ikke været muligt at foretage det fulde fradrag på 1.285 kr. i den kalendermåned, hvor hændelsen eller hændelserne er sket, skal et overskydende fradrag ske i hjælpen inden for 3 hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet. Herefter bortfalder sanktionen.

Eksempel 3:

Hvis en person uden rimelig grund udebliver fra en jobsamtale en mandag og først den følgende mandag henvender sig til kommunen, bliver personen sanktioneret med syv sanktionssatser, da personen ikke har været i kontakt med kommunen i syv dage. Hvis personen modtager f.eks. 11.554 kr. i kontanthjælp, vil personen få foretaget et fradrag i hjælpen på syv gange 600 kr., dvs. 4.200 kr. Hjælpen udgør herefter 7.354 kr.

Hvis personen derimod havde taget kontakt dagen efter udeblivelsen fra jobsamtalen, ville personen blive sanktioneret med én sanktionssats, svarende til 600 kr. og hjælpen ville herefter udgøre 10.954 kr. Hvis personen i samme situation modtog 3.553 kr. i hjælp, ville der blive foretaget fradrag i hjælpen med syv sanktionssatser af 200 kr., svarende til 1.400 kr. Hjælpen udgør herefter 2.153 kr. Hvis personen derimod havde taget kontakt dagen efter udeblivelsen fra jobsamtalen, ville personen blive sanktioneret med én sanktionssats, svarende til 200 kr. og hjælpen ville herefter udgøre 3.353 kr.

I forhold til tilbud beregnes fradraget i hjælpen på baggrund af dage med hel eller delvis udeblivelse fra tilbud ganget med den relevante sanktionssats.

Anvendelsen af sanktionssatserne kan medføre, at en person, der alene er udeblevet i f.eks. 14 dage, ikke vil være berettiget til hjælp for den pågældende måned, da satserne for nogle ydelsesniveauer er højere end den beregnede dagssats. Personen har dog selv mulighed for at bringe sig ud af sanktionen ved f.eks. at møde frem i tilbuddet eller tage kontakt til kommunen ved udeblivelse fra en jobsamtale.

Til § 35, stk. 5

Efter § 35, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik om nedsættelse af hjælpen efter §§ 39 og 40 sker nedsættelsen med tre gange sanktionssatsen, jf. § 35, stk. 4. Det betyder, at hjælpen nedsættes med enten 600 kr., 1.200 kr., 1.800 kr. eller 2.100 kr., jf. §§ 39 og 40.

Hvis personen f.eks. afviser et rimeligt arbejde, som jobcenteret har henvist til, skal kommunen træffe afgørelse om, at personen skal have en sanktion på tre sanktionssatser, med mindre personen har haft en rimelig grund til at afvise tilbuddet om arbejde.

Der kan kun ske én nedsættelse i hjælpen pr. kalendermåned efter §§ 39 og 40. Der vil dog i en kalendermåned godt kunne gives både en sanktion efter §§ 39 og 40 på tre gange sanktionssatsen samt en eller flere sanktioner efter § 36, stk. 2, og § 37, § 37 a og § 38 for de dage, hvor personen er udeblevet fra tilbud m.v. Hvis der er flere forseelser i en måned, der skal sanktioneres efter §§ 39 og 40, skal disse nedsættelser ske i den eller de efterfølgende måneder.

Kommunen vil kunne lave en samlet opgørelse af fradrag i eller nedsættelse af hjælpen efter §§ 36-40 for en måned, jf. § 35, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik.

Sanktionen skal være afviklet senest 3 hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet. Det betyder, at kommunen senest skal foretages fradrag i hjælpen for august måned, hvis personen er udeblevet fra en samtale i maj.

Hvis sanktionen ikke er afviklet inden for denne periode, bortfalder den, jf. § 35, stk. 3. Når en sanktion er bortfaldet, kan kommunen ikke træffe afgørelse om tilbagebetaling heraf efter reglerne om tilbagebetalingspligt i § 91 i lov om aktiv socialpolitik.

Til § 35, stk. 7

Det er en betingelse for at kunne give en aktivitetsparat person en sanktion, at kommunen har været i personlig kontakt (dialog) med personen forud for sanktionen. I § 35, stk. 7, i lov om aktiv socialpolitik er det således fastsat, at kommunen først kan træffe afgørelse om at give en person, der er aktivitetsparat, en sanktion, når kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen m.v.

Der henvises til vejledningen til bekendtgørelsens § 11.

Til § 35, stk. 8

Ifølge § 35, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik skal en person, som er syg, meddele sygdom på den måde, som jobcenteret har angivet, når den pågældende skal møde i tilbud, møde til samtale eller møde på jobcenteret m.v. Bestemmelsen trådte i kraft 1. januar 2020.

Det betyder, at hvis en person, der skal møde i tilbud, møde til samtale eller møde på jobcenteret m.v., bliver syg og dermed bliver forhindret i at møde i tilbuddet m.v., skal den pågældende meddele dette på den måde, som jobcenteret har angivet i forbindelse med indkaldelsen til tilbuddet, mødet til samtalen eller mødet på jobcenteret m.v. Kommunen kan f.eks. angive, at meddelelsen om sygdom skal

ske telefonisk til den administrative medarbejder i kommunen, der tager imod sygemeldinger, og at meddelelsen skal gives inden et bestemt tidspunkt..

En person, der er syg, vil kunne få ret til hjælp på dage, hvor den pågældende ikke er mødt, hvis personen har meddelt sygdom på den måde, som jobcenteret har stillet krav om i forbindelse med, at den pågældende har pligt til at møde i tilbuddet eller møde til samtalen eller møde op på jobcenteret m.v., jf. § 13, stk. 2, nr. 5 og 6 og stk. 3, nr. 5 og 6, i lov om aktiv socialpolitik. Der henvises til vejledningen til § 39, nr. 4 og 6.

Det er jobcenteret, der beslutter, hvorledes en person, som er syg og skal møde i tilbud, møde til samtale eller møde på jobcenteret m.v., skal sygemelde sig, f.eks. at det skal ske telefonisk til en bestemt medarbejder i kommunen. Hvis personen ikke har meddelt sygdom på den måde, som jobcenteret har stillet krav om, skal personen have en sanktion, jf. § 39, nr. 4.

Kommunen bør som udgangspunkt kun anvise personen at meddele sygdom efter § 35, stk. 8, ét sted, med mindre der er tale om tilbud om løntilskudsjob, idet personer i løntilskudsjob skal give både jobcenteret og arbejdsgiveren besked om sygdom, jf. § 49, stk. 4, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Til § 35, stk. 9

Efter § 35, stk. 9, i lov om aktiv socialpolitik er det den enkelte kommune selv, der tilrettelægger opgavefordelingen mellem den del af kommunen, der udbetaler ydelsen, og jobcenteret i sager efter §§ 35-43 i lov om aktiv socialpolitik. Det betyder, at kommunen kan tilrettelægge sin opgavefordeling således, at jobcenteret også kan træffe afgørelse om, at en modtager af hjælp skal have en sanktion.

Til § 35, stk. 10

Beskæftigelsesministeren offentliggør størrelsen af sanktionssatserne efter stk. 4 og 5.

Sanktionssatserne for fradrag i uddannelses- eller kontanthjælp findes i ”Vejledninger om satser” fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Satserne for fradrag i selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse findes i ”Vejledning om regulering af satser efter integrationsloven, repatrieringsloven, danskuddannelsesloven, lov om integrationsgrunduddannelse (igu) og af satser for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse efter lov om aktiv socialpolitik” fra Udlændinge- og Integrationsministeriet. Begge vejledninger kan findes på www.retsinformation.dk.

§ 36. Hvis en person uden rimelig grund udebliver fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., en eller flere dele af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder tilbud eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning eller en læse-, skrive- og regnetest, jf. § 13, stk. 5, 2.-4. pkt., skal kommunen foretage et fradrag i hjælpen.

Stk. 2. Fradraget i hjælpen efter stk. 1 foretages for det antal dage, hvor den pågældende er udeblevet helt eller delvis.

Stk. 3. Kommunen kan foretage et forholdsmæssigt fradrag i godtgørelsen efter § 176 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller hjælp efter integrationslovens § 23 f, når deltageren uden rimelig grund udebliver fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller fra en eller flere dele af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven.

Det følger af bestemmelsen, at kommunen - hvis en person uden rimelig grund udebliver fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om compensation til handicappede i erhverv m.v., en eller flere dele af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder tilbud eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning eller en læse-, skrive- og regnetest, jf. § 13, stk. 5, 2.-4. pkt. i loven - skal foretage et fradrag i hjælpen.

Når kommunen afgiver et tilbud, skal kommunen sende tilbuddet med klagevejledning til personens digitale postkasse. I det tilfælde, hvor personen er fritaget fra digital post, skal kommunen sende tilbuddet med et fysisk brev. Hvis kommunen ikke sender tilbuddet digitalt eller med et fysisk brev til personen, kan kommunen ikke pålægge personen en sanktion. Baggrunden er, at tilbuddet ikke kan anses for afgivet, uanset at det fremgår af Min Plan eller en helhedsorienteret plan, jf. kapitel 8 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Begrebet ”udeblivelse” efter § 36, stk. 1, omfatter ikke kun egentlige udeblivelser, men også situationer, hvor den pågældende forsømmer tilbuddet i et sådant omfang, at det må sidestilles med en udeblivelse. Dette kunne f.eks. være tilfældet, hvor en person møder op til tilbuddet, men fuldstændig nægter at deltage, eller møder op så beruset, at den pågældende ikke kan deltage i tilbuddet.

En person, der er aktivitetsparat, har ikke pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder ved at deltage i tilbud om uddannelse eller arbejde efter § 13, stk. 1, tilbud eller beskæftigelsesfremmende foranstaltninger m.v. efter § 13, stk. 5 eller beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i form af aktiviteter pålagt efter § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats efter § 13, stk. 6, hvis pågældende har en rimelig grund til ikke at deltage. Det betyder, at kommunen ikke kan give en sanktion efter § 36, hvis personen har haft en rimelig grund til at udeblive efter § 13, stk. 7, eller regler fastsat i medfør af § 13, stk. 15.

For aktivitetsparate gælder endvidere, at kommunen forud for en sanktion altid skal vurdere, om der i det enkelte tilfælde foreligger andre forhold end de rimelige grunde, som kan indgå i vurderingen efter stk. 7, og regler fastsat i medfør af stk. 15, der kan begrunde, at den pågældende ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder. Det kan f.eks. være svær psykisk sygdom, hjemløshed eller misbrugsproblemer. Kommunen skal ligeledes vurdere om en sanktion vil fremme personens rådighed. Kommunen skal således ikke sanktionere, hvis kommunen vurderer, at en sanktion ikke fremmer personernes rådighed. I de tilfælde, hvor en aktivitetsparat modtager af hjælp ikke er i stand til at reagere på en økonomisk sanktion, skal der derfor ikke sanktioneres. Der henvises til vejledningens afsnit 1 ad bekendtgørelsens § 10.

Forud for sanktionering af en aktivitetsparat person skal kommunen derudover have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt (dialog) med personen, for at kommunen kan vurdere, om personen har haft en rimelig grund, f.eks. alvorlig psykisk sygdom eller misbrugsproblemer, til at udeblive fra et tilbud m.v. Der henvises til vejledningen til bekendtgørelsens § 11 samt § 35, stk. 7, i lov om aktiv socialpolitik.

Fradraget i hjælpen skal foretages for det antal dage, hvor den pågældende er udeblevet helt eller delvis.

En person, der ikke har meddelt sygdom til jobcenteret eller arbejdsgiveren, når den pågældende har fået et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller skal møde til en jobsamtale hos arbejdsgiveren, er ikke omfattet af § 36, i lov om aktiv socialpolitik, men er omfattet af § 39, nr. 4, i loven.

Kommunen skal, uanset om personen har givet meddelelse om fraværet eller ej, undersøge, om personen har haft en rimelig grund til at udeblive fra sit tilbud. Der er ikke hjemmel i lov om aktiv socialpolitik til at træffe afgørelse om en sanktion efter lovens § 36 alene med den begrundelse, at personen har undladt at give besked om sit fravær, jf. dog § 35, stk. 8 og § 39, nr. 4.

Mindre intensiv indsats

Er personen omfattet af målgruppen for mindre intensiv indsats, jf. § 106 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller § 16, stk. 4, i integrationsloven, betyder det, at personen ikke kan få en sanktion ved udeblivelse fra tilbud, så længe den pågældende opfylder betingelserne i § 106 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16, stk. 4. Baggrunden for dette er, at der er tale om, at personens deltagelse i tilbuddet er frivillig. Som følge heraf er der ikke pligt til at påbegynde, deltage i eller afslutte tilbuddet.

Det er personen, som skal dokumentere at være omfattet af en årsag, som kan begrunde en mindre intensiv indsats. Jobcenteret kan ud fra en konkret vurdering beslutte, at personen fortsat skal være omfattet af den almindelige indsats, f.eks. fordi jobcenteret vurderer, at personen skal fortsætte i det igangsatte tilbud.

Der skal også foretages fradrag i hjælpen under tilbud eller foranstaltninger som led i sygeopfølgningen, hvis personen udebliver fra tilbuddet m.v. uden rimelig grund.

Hvis en person, som ikke har en ungdomsuddannelse, uden rimelig grund udebliver fra eller ikke aktivt deltager i læse-, skrive- og regnetesten, foretages der fradrag med en sanktionssats efter § 35, stk. 4, og § 36, stk. 1 og 2, i lov om aktiv socialpolitik, for den dag, hvor testen skulle finde sted. Det vil også gælde for en modtager af overgangsydelse eller kontanthjælp, som har benyttet sin ret til at få tilbud om en læse-, skrive- eller regnetest.

Hvis den pågældende får et tilbud om et læse-, skrive- eller regnekursus eller et ordblindkursus, bliver den pågældende omfattet af § 36, stk. 1 og 2, i lov om aktiv socialpolitik, hvis personen ikke møder på kurset, og der ikke er en rimelig grund til dette.

Vedrørende de rimelige grunde henvises til afsnit 1 ad bekendtgørelsens § 10.

Det skal bemærkes, at det fremgår af § 30, stk. 9, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, at pålægget om uddannelse indgår i personens »Min Plan«, der vises for personen på Jobnet.

Reglerne om udarbejdelse af »Min Plan« eller en helhedsorienteret plan, herunder om hvornår der skal udarbejdes »Min Plan«, og hvornår den skal revideres, fremgår af kapitel 8 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og kapitel 6 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Reglerne om selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller introduktionsprogram for flygtninge og familiesammenførte udlændinge, herunder udarbejdelse af kontrakt for programmet, hvornår der skal udarbejdes en integrationskontrakt, og hvornår den skal revideres, fremgår af kapitel 4 i integrationsloven.

Efter § 36, stk. 2, foretages fradrag i hjælpen for den eller de dage, hvor personen helt eller delvist er udeblevet uden rimelig grund.

Det betyder, at der kun skal ske fradrag i hjælpen for de dage, hvor personen har haft mødepligt. Det vil sige, at hvis personen f.eks. er i et tilbud af tre måneders varighed, hvor den pågældende har mødepligt på mandage, onsdage og fredage, så kan der kun ske fradrag i hjælpen for udeblivelse på mandage, onsdage og fredage. Der skal således ikke ske fradrag i hjælpen for tirsdage og torsdage, hvor personen ikke skulle møde i tilbud.

Efter ordlyden af § 36, stk. 2, skal modtageren også ved delvise udeblivelser fradrages en hel dag. Hvis personen udebliver delvist på en dag, hvor den pågældende har mødepligt i tilbuddet, skal der således ske fradrag i hjælpen for hele den dag, hvor personen er udeblevet delvist.

Udeblivelser efter § 36 omfatter således også forsinkelser. Det er ikke enhver forsinkelse, der skal anses for en udeblivelse efter § 36. Hvis personen en enkelt gang har sovet for længe eller bliver forsinket f.eks. på grund af offentlige transportmidler, skal der ikke ske fradrag efter § 36. Hvis personen ofte er forsinket, vil mindre forsinkelser kunne udgøre en delvis udeblivelse.

Eksempel 1 - En gift person, der har et tilbud på 20 timer fordelt på 4 dage af 5 timer, udebliver uden rimelig grund en dag. Personen får et fradrag i hjælpen for en hel dag (sanktionssats). Fradraget får ikke betydning for ægtefællens hjælp.

Eksempel 2 - En person, der har et tilbud på 35 timer fordelt på 5 dage af 7 timer, udebliver uden rimelig grund 1 time 3 gange på en uge. Personen får et fradrag i hjælpen for tre hele dage. Fradraget får ikke betydning for ægtefællens hjælp.

Det er alene den person, der ikke udnytter sine arbejdsmuligheder, der får foretaget fradrag i sin hjælp.

Opgørelse af omfanget af udeblivelse fra tilbud efter § 36 kan ske som en samlet opgørelse for en måned, jf. § 35, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik og vejledningen hertil.

§ 37. Hvis en person uden rimelig grund udebliver fra en jobsamtale, herunder en jobsamtale som led i sygeopfølgning, et møde i rehabiliteringsteamet eller en rådighedsvurdering i jobcenteret, foretager kommunen fradrag i hjælpen for de dage, der går, fra personen skulle være mødt til jobsamtalen, rådighedsvurderingen m.v., og indtil kontakten til jobcenteret er genoprettet. Der foretages fradrag i hjælpen for den dag, hvor samtalen, rådighedsvurderingen m.v. skulle have fundet sted, uanset om personen kontakter jobcenteret samme dag.

Stk. 2. Reglerne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse ved jobsamtaler, der finder sted hos anden aktør. Det er kommunen, der træffer afgørelse om fradrag i hjælpen.

Stk. 3. (Udelades)

Det følger af § 37, stk. 1, at kommunen - såfremt en person uden rimelig grund udebliver fra en jobsamtale, herunder en jobsamtale som led i en sygeopfølgning, et møde i rehabiliteringsteamet eller en rådighedsvurdering i jobcenteret - skal foretage fradrag i hjælpen for de dage, der går, fra personen skulle være mødt til jobsamtalen, rådighedsvurderingen m.v., og indtil kontakten til jobcenteret er genoprettet. Der skal også foretages fradrag i hjælpen for den dag, hvor samtalen, rådighedsvurderingen m.v. skulle have fundet sted, uanset om personen kontakter jobcenteret samme dag.

Vedrørende de rimelige grunde henvises til afsnit 1 ad bekendtgørelsens § 10.

Bestemmelsen i § 37 omfatter udeblivelse fra jobsamtaler. Udeblivelse fra andre samtaler sanktioneres efter § 36 i lov om aktiv socialpolitik. Der henvises til vejledningen til § 36.

Hvis kommunen anser det for godtgjort, at en person på grund af sygdom har været forhindret i at møde til en jobsamtale, herunder en jobsamtale som led i sygeopfølgning, eller en rådighedsvurdering i jobcenteret, har personen haft en rimelig grund til udeblivelsen, og der skal ikke sanktioneres efter § 37. Hvis samtalen var en jobsamtale som led i sygeopfølgning, og personen har undladt at give meddelelse om sin sygdom, og der ikke var en rimelig grund til den manglende meddelelse om sygdom, skal kommunen give en sanktion efter § 39, nr. 6, jf. nedenfor om denne bestemmelse.

Opgørelsen af dage med fradrag i hjælpen foretages således, at personen ikke kan modtage hjælp for den dag, hvor personen udebliver og de efterfølgende dage, frem til den pågældende genopretter kontakten til jobcenteret, jf. også vejledningen til § 35, stk. 4, om beregning af fradrag. Kontakten kan f.eks. genoprettes ved, at pågældende møder op på jobcenteret. Den kan også genoprettes ved telefonisk kontakt eller ved at svare på kommunens partshøring.

Ankestyrelsen slog i principafgørelse A-28-08 fast, at en meddelelse pr. fax er tilstrækkelig til, at ansøgeren havde genoprettet kontakten til jobcenteret. Der blev ved vurderingen lagt vægt på, at fax og mail var almindelige kommunikationsformer, og at der ikke var holdepunkter i loven eller forarbejderne til loven for, at kontakten kun kunne genoprettes, hvis henvendelsen skete på en bestemt måde.

Der udbetales hjælp for den dag, personen genopretter kontakten til jobcenteret, uanset hvilket tidspunkt - inden jobcenteret lukker - personen henvender sig, og uanset hvordan personen genopretter kontakten. Personen mister dog altid hjælp for mindst en dag, selv om personen møder op igen samme dag, men senere end det fastsatte tidspunkt.

Fradraget beregnes efter § 35, stk. 4, i lov om aktiv socialpolitik, hvorefter fradrag efter § 37 sker med en sanktionssats pr. dag, hvor personen er udeblevet fra tilbud m.v. Der henvises til vejledningen til § 35, stk. 4.

Eksempel:

En person udebliver uden rimelig grund fra en jobsamtale fra mandag til torsdag, hvor pågældende kontakter jobcenteret. Kommunen skal træffe afgørelse om, at personen skal have fradrag i hjælpen for 3 sanktionssatser, da pågældende ikke har stået til rådighed i 3 dage.

En person udebliver uden rimelig grund fra en jobsamtale fra mandag til tirsdag i ugen efter, hvor pågældende kontakter jobcenteret. Kommunen skal træffe afgørelse om, at personen skal have fradrag i hjælpen for 8 sanktionssatser, da pågældende ikke har stået til rådighed i 8 dage.

En person udebliver uden rimelig grund fra en jobsamtale mandag, og kontakter jobcenteret samme dag, som samtalen skulle have fundet sted. Kommunen skal træffe afgørelse om, at personen skal have fradrag i hjælpen for 1 sanktionssats.

Hvis det er en anden aktør, der skulle have afholdt jobsamtalen, herunder jobsamtale som led i en sygeopfølgning, finder reglerne tilsvarende anvendelse, jf. § 37, stk. 2, i lov om aktiv socialpolitik. Det er imidlertid altid kommunen, som træffer afgørelse om fradraget i hjælpen på baggrund af meddelelse fra anden aktør om udeblivelse fra disse samtaler uden rimelig grund.

Udeblivelse fra en opfølgningssamtale i ydelsescenteret med henblik på afklaring af, om personen fortsat opfylder de økonomiske betingelser for at modtage ydelsen, kan ikke sanktioneres. En sådan udeblivelse skal dog give anledning til en rådighedsvurdering, jf. afsnit 1, til vejledningen til §§ 17 og 18, og evt. en rådighedsafprøvning gennem fremsættelse af et tilbud.

Mindre intensiv indsats

En person, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse eller kontanthjælp, og som opfylder betingelserne i § 106 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller § 16, stk. 4, i integrationsloven om mindre intensiv indsats, har ikke pligt til at deltage i jobsamtaler, herunder samtaler som led i sygeopfølgning. En person, som ønsker det, har dog ret til at møde personligt op til samtaler.

Er personen omfattet af målgruppen for mindre intensiv indsats, jf. § 106 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller § 16, stk. 4, i integrationsloven, kan personen ikke få en sanktion ved manglende digital selvbooking af en jobsamtale, så længe den pågældende opfylder betingelserne i § 106 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16, stk. 4. Baggrunden er, at det er frivilligt, om personen vil deltage i jobsamtaler, herunder selvbookede jobsamtaler.

Det er personen, som skal dokumentere at være omfattet af en årsag, som kan begrunde en mindre intensiv indsats. Jobcenteret kan ud fra en konkret vurdering beslutte, at personen fortsat skal være omfattet af den almindelige indsats, f.eks. fordi jobcenteret vurderer, at personen skal fortsætte i det igangsatte tilbud.

<i>Nedsættelse af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse eller uddannelses- eller kontanthjælp</i>

§ 39. Hjælpen nedsættes efter § 40, hvis en person

- 1) uden rimelig grund ophører med sit arbejde eller ansættelse med løntilskud efter kapitel 12 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 23 c,
- 2) uden rimelig grund afviser tilbud om arbejde,
- 3) uden rimelig grund afviser tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om compensation til handicappede i erhverv m.v., en eller flere dele af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder foranstaltninger som led i sygeopfølgning, eller har gentagne udeblivelser herfra, og udeblivelserne har et så betydeligt omfang, at det kan sidestilles med en afvisning af tilbuddet, en eller flere dele af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet m.v.,
- 4) undlader at give meddelelse om sygdom til jobcenteret eller arbejdsgiveren, jf. § 13, stk. 2, nr. 5 eller stk. 3, nr. 5,
- 5) uden rimelig grund undlader efter krav fra jobcenteret at søge konkrete job, jf. § 13 a, stk. 1, 2. pkt.,
- 6) uden rimelig grund undlader at give meddelelse om sygdom til kommunen i tilfælde, hvor den ledige er indkaldt til en jobsamtale som led i sygeopfølgning eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning, jf. § 13, stk. 2, nr. 6, eller stk. 3, nr. 6,
- 7) uden rimelig grund ophører med en uddannelse, der er påbegyndt på baggrund af et uddannelsespålæg, jf. § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16 a eller uddannelse, der er påbegyndt som led i et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16 a, eller
- 8) (Udelades)

§§ 39 og 40 omhandler sanktioner, der gives som en nedsættelse af hjælpen med 3 sanktionssatser i de tilfælde, hvor en forseelse ikke løber over tid, f.eks. hvis personen siger nej til et tilbud om arbejde, herunder udebliver fra en ansættelsessamtale.

Ifølge § 39 nedsættes hjælpen med 3 sanktionssatser pr. hændelse, jf. § 40, hvis en person begår en af de i bestemmelsen nævnte forseelser. Hjælpen efter §§ 22-25 til personer, der er omfattet af § 39, nedsættes således med sanktionssatsen, jf. § 35, stk. 5, dvs. med 3 gange sanktionssatsen efter § 35, stk. 4.

Der kan kun gives én sanktion efter §§ 39-40 pr. forseelse. Det betyder, at en person, der f.eks. undlader at melde sig syg til jobcenteret på sin første sygedag, jf. § 39, nr. 4, kun kan gives én sanktion for denne hændelse. Den manglende sygemelding og udeblivelse betragtes som én hændelse, når der er tale om samme sygdomsforløb. Det forhold, at personen ikke meddeler sygdom på ny de efterfølgende sygedage, udløser således ikke en ny sanktion for hver dag, hvor personen undlader at meddele sygdom. Dette gælder, uanset om kommunen har stillet krav om sygemelding hver dag i en sygdomsperiode.

Vedrørende de rimelige grunde henvises til afsnit 1 ad bekendtgørelsens § 10.

Til § 39, nr. 1 og 2

Ifølge § 39, nr. 1, nedsættes hjælpen efter § 40, hvis en person uden rimelig grund ophører med sit arbejde eller i sin ansættelse med løntilskud efter kapitel 12 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 23 c.

En person, der bliver ledig som følge af f.eks. egen opsigelse, afskedigelse, kontraopsigelse, accept af for kort opsigelsesvarsel eller ved at tage orlov fra arbejde, anses for at være ophørt med arbejdet uden en rimelig grund (selvforskyldt ledig). Der skal i denne situation ske nedsættelse af hjælpen, uanset at personen ikke modtog hjælp, da pågældende blev opsagt på grund af egne forhold, jf. Ankestyrelsens principafgørelse 85-14

I principafgørelse 85-14 fandt Ankestyrelsen, at ophør uden rimelig grund med et arbejde medfører sanktion. Hvis en borger uden rimelig grund ophører med sit arbejde, herunder er blevet opsagt på grund af sine egne forhold, skal kommunen således nedsætte hjælpen efter aktivlovens § 39, nr. 1. Dette gælder, selvom borgeren ikke modtager uddannelses- eller kontanthjælp på det tidspunkt, hvor borgeren er ophørt med arbejdet.

De samme hensyn vil gøre sig gældende i forhold til en ansættelse i løntilskud.

Hvis en person uden rimelig grund udebliver fra en jobsamtale med en arbejdsgiver, som pågældende er henvist til af jobcenteret, anses den pågældende for at have afvist et tilbud om arbejde.

Hvis personen ved en jobsamtale med en arbejdsgiver, som pågældende er henvist til af jobcenteret, har så mange forbehold i forhold til jobbet, og der ikke er en rimelig grund til, at personen ikke skal tage imod jobbet, vil kommunen skulle træffe afgørelse om en sanktion.

Til § 39, nr. 3

Det følger af § 39, nr. 3, at hjælpen nedsættes, hvis en person uden rimelig grund afviser tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om compensation til handicappede i erhverv m.v., en eller flere dele af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder foranstaltninger som led i sygeopfølgning, eller har gentagne udeblivelser herfra, og udeblivelserne har et så betydeligt omfang, at det kan sidestilles med en afvisning af tilbuddet, en eller flere dele af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet m.v. Bestemmelsen omfatter forseelser, der hidtil har været omfattet af ophørssanktionen i § 41, stk. 1.

Tilbuddet skal være afgivet skriftligt til personen.

Vurderingen af, om en person uden rimelig grund har afvist et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.v., skal foretages på baggrund af en konkret stillingtagen til sagens omstændigheder, herunder personens adfærd. Det er ikke en betingelse for at træffe afgørelse om en sanktion, at personen positivt har afslået det konkrete tilbud.

Tilsvarende gælder, hvis personen i forbindelse med afgivelsen af tilbuddet har så mange forbehold eller krav til tilbuddet, at det reelt skal sidestilles med en afvisning af dette.

Det beror på en konkret vurdering, hvornår en persons udeblivelser fra et tilbud eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning har et sådant omfang, at der reelt må siges at være tale om en afvisning af tilbuddet eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning. Et sporadisk ustabil fremmøde vil normalt ikke kunne begrunde, at kommunen træffer en afgørelse om nedsættelse af hjælpen med 3 sanktionssatser.

Beskæftigelsesfremmende foranstaltninger kan omfatte alle aktiviteter ud over tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om compensation til handicappede i erhverv m.v. eller integrationsloven, der vil kunne bringe personen tættere på job eller uddannelse. Der henvises til vejledningen til afsnit 1 ad bekendtgørelsens § 8.

Når det skal vurderes, om gentagne udeblivelser skal sidestilles med afvisning, bør flere forhold indgå i vurderingen. Udeblivelsernes omfang skal indgå som en vigtig del af denne vurdering. Men herudover kan indgå, om personen møder i tilbuddet, men ikke vil deltage i aktiviteterne eller opfører sig på en måde, som virker forstyrrende på andre kursister, hvilket vil kunne sidestilles med en udeblivelse. Det samme gør sig gældende, hvis personen møder påvirket op i tilbuddet. Der skal således foretages en konkret vurdering af, dels udeblivelsernes omfang, dels om personen vurderes at deltage i tilbuddet. Det skal også vurderes, om der er en rimelig grund til udeblivelserne. Dette svarer til den hidtil gældende regel i § 41, der er ophævet.

Det er muligt at sanktionere efter både § 36 og § 39, nr. 3, hvis en person f.eks. er udeblevet 14 dage fra et tilbud, og kommunen vurderer, at der dermed er tale om gentagne udeblivelser, som skal sidestilles med et afslag.

Det afhænger af en konkret vurdering, hvornår en persons udeblivelser fra et tilbud eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning har et sådant betydeligt omfang, at der reelt må siges at være tale om en afvisning af tilbuddet eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning m.v. I vurderingen heraf kan bl.a. indgå antallet af udeblivelser set i forhold til tilbuddets længde m.v.

En person under 30 år, der har fået et uddannelsespålæg efter § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, eller en person under 25 år, der har fået et uddannelsespålæg efter § 16 a i integrationsloven, og som afviser uddannelsespålægget, er omfattet af § 39, nr. 3. Hvis den unge ikke samarbejder om at vælge, søge ind på eller påbegynder en uddannelse efter § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og § 16 a i integrationsloven, og der ikke er en rimelig grund hertil, skal der således ske en nedsættelse af hjælpen efter § 40 med tre sanktionssatser. Personer, som ikke overholder fristerne i uddannelsespålæggets trin 1-3, er omfattet af § 39, nr. 3.

Hvis den unge opgiver eller ophører i uddannelsen uden rimelig grund, eller uddannelsesstedet træffer beslutning om, at den unge f.eks. på grund af stort fravær er ophørt med uddannelsen, og der ikke længere er mulighed for at genoptage uddannelsen, skal kommunen i forbindelse med den unges henvendelse til kommunen om anmodning om hjælp nedsætte hjælpen efter § 39, stk. 1, nr. 7, i lov om aktiv socialpolitik.

Er muligheden for at søge ind på en given uddannelse forpasset, eller er den unge ophørt i en uddannelse, er der som udgangspunkt ingen begrænsning på, hvor ofte jobcenteret vil kunne give den unge et uddannelsespålæg.

Til § 39, nr. 4 og 6

En person, der ikke har meddelt sygdom til jobcenteret eller arbejdsgiveren, når den pågældende har fået et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller skal møde til en jobsamtale hos arbejdsgiveren, skal have en sanktion efter § 39, nr. 4, i lov om aktiv socialpolitik. Dette samme gør sig gældende, hvis en person uden rimelig grund udebliver fra en jobsamtale som led i sygeopfølgning eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning, jf. § 39, nr. 6, i lov om aktiv socialpolitik. Personen skal endvidere meddele sygdom på den måde, som jobcenteret har fastsat, jf. § 35, stk. 8. Hvis personen således melder sygdom til tilbudsstedet, og jobcenteret har bestemt, at pågældende skal meddele sygdom til jobcenteret, skal kommunen træffe afgørelse om en sanktion efter § 40.

Ankestyrelsen har truffet følgende principafgørelse vedrørende sanktion efter § 39, nr. 4.

I principafgørelse 106-19 fandt Ankestyrelsen, at i en situation, hvor en borger undlader at meddele sygdom på den første sygedag i en sygdomsperiode, skal borgeren pålægges én punktsanktion, som bevirker nedsættelse af kontanthjælpen.

Manglende sygemelding betragtes som én hændelse, der udløser en punktsanktion. Det forhold, at borgeren ikke meddeler sygdom på ny de efterfølgende sygedage, udløser ikke en ny punktsanktion for hver dag, hvor borgeren undlader at meddele sygdom.

Det fremgår ikke af reglerne om sygemelding, at en person med mere end en dags sygdom skal melde sig syg hver dag, ligesom der ikke er regler, der sanktionerer manglende daglig sygemelding.

Uanset at kommunen har stillet krav om sygemelding hver dag i en sygdomsperiode, kan manglende opfyldelse af kravet således ikke medføre mere end én punktsanktion.

Til § 39, nr. 7

Af § 39, nr. 7, fremgår det, at hjælpen nedsættes efter § 40, hvis en person uden rimelig grund ophører med en uddannelse, der er påbegyndt på baggrund af et uddannelsespålæg, jf. § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16 a, eller uddannelse, der er påbegyndt som led i et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16 a.

Kommune kan således give en person, der uden rimelig grund ophører fra dele af en uddannelse, en sanktion efter § 39, nr. 7. Bestemmelsen omfatter ud over studie- og erhvervskompetencegivende uddannelser også aktiviteter, tilbud m.v., der er led i et uddannelsespålæg, jf. § 30, stk. 3, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Hvis en person under 30 år, der har fået et uddannelsespålæg efter § 30 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, eller en person under 25 år, der har fået et uddannelsespålæg efter § 16 a i integrationsloven, beslutter at stoppe sin uddannelse, eller uddannelsesstedet træffer beslutning om, at den unge f.eks. på grund af stort fravær er ophørt med uddannelsen, skal kommunen i forbindelse med den unges henvendelse til kommunen og anmodning om selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelses- eller kontanthjælp nedsætte hjælpen med 3 gange sanktionssatsen, jf. § 40, hvis der ikke er en rimelig grund til ophøret.

Efter § 39, nr. 7, kan kommunerne endvidere sanktionere en person, der uden rimelig grund ophører fra dele af en uddannelse, således at bestemmelsen ud over studie- og erhvervskompetencegivende uddannelser også omfatter aktiviteter, tilbud m.v., der er led i et uddannelsespålæg, jf. § 30, stk. 3, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

§ 40. Hjælpen efter §§ 22-25 til personer, der er omfattet af § 39, nedsættes med sanktionssatsen, jf. § 35, stk. 5.
--

<i>Stk. 2.</i> Der kan i en kalendermåned kun ske en enkelt nedsættelse efter stk.

I § 40 er størrelsen af nedsættelsen af hjælpen efter § 39 fastsat.

Efter § 40 vil hjælpen efter §§ 22-25 til personer, der er omfattet af § 39, således blive nedsat med tre gange sanktionssatsen efter § 35, stk. 4, jf. § 35, stk. 5. Det betyder, at hjælpen vil blive nedsat med enten 600 kr., 1.200 kr., 1.800 kr. eller 2.100 kr., jf. §§ 39 og 40.

De beløb, hjælpen nedsættes med, er bruttobeløb, dvs. nedsættelse sker i hjælpen inden skat. Der sker alene nedsættelse i personens egen hjælp. Nedsættelsen af hjælpen sker med faste sanktionssatser, uanset om den månedlige hjælp er nedsat, f.eks. fordi personen kun modtager supplerende hjælp, fordi hjælpen er nedsat på grund af ægtefællens indtægt, eller fordi personen kun modtager hjælp for en del af måneden.

Der kan i en kalendermåned alene gives en enkelt sanktion efter §§ 39 og 40. Hvis der er flere forseelser efter disse bestemmelser i en måned, må øvrige nedsættelser i hjælpen ske i den eller de efterfølgende måneder.

Nedsættelsen skal dog være sket senest inden for 3 hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet, jf. § 35. Hvis sanktionen ikke er afviklet inden for denne periode, bortfalder den, jf. § 35, stk. 3. Når en

sanktion er bortfaldet, kan kommunen ikke træffe afgørelse om tilbagebetaling heraf efter reglerne om tilbagebetalingspligt i § 91 i lov om aktiv socialpolitik.

Der kan kun ske én nedsættelse i hjælpen pr. kalendermåned efter §§ 39 og 40, men der kan i en kalendermåned godt gives sanktioner både efter §§ 39-40 og efter de øvrige sanktionsbestemmelser f.eks. efter § 36, stk. 2, og §§ 37, 37 a og 38 for de dage, hvor personen er udeblevet fra tilbud m.v.

Skærpet rådighedssanktion

§ 40 a. Kommunen kan træffe afgørelse om, at en person mister retten til hjælp efter §§ 22-25 i en periode på op til 3 måneder, hvis personen har fået en afgørelse om sanktion efter §§ 36-40 og personen på ny uden rimelig grund tilsidesætter pligten til at stå til rådighed efter reglerne i §§ 13 og 13 a. Det er en betingelse, at kommunen konkret vurderer, at personen med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v.

Stk. 2. Kommunen skal samtidig med afgørelsen efter stk. 1 give personen et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, daglige samtaler eller pligt til at møde dagligt i jobcenteret m.v. Aktiviteter efter 1. pkt. skal kunne påbegyndes samme dag, som afgørelsen efter stk. 1 har virkning fra. Personen modtager hjælp efter §§ 22-25 for de dage, hvor den pågældende deltager i tilbud, møder til samtaler eller møder i jobcenteret m.v.

Stk. 3. Inden kommunen træffer afgørelse om, at en person, som er aktivitetsparat, ikke kan modtage hjælp for en eller flere dage, hvor personen ikke er mødt frem i den aktivitet, som kommunen har tilbudt, jf. stk. 1 og 2, skal kommunen foretage partshøring af personen med henblik på en vurdering af årsagen til udeblivelsen fra tilbud m.v., herunder om personen har en rimelig grund til ikke at deltage eller der er andre forhold, der kan begrunde, at personen ikke skal pålægges en sanktion, jf. § 13, stk. 7 eller 8, og regler fastsat i medfør af § 13, stk. 15.

Stk. 4. Hvis en person er syg eller har børnepasningsproblemer, skal personen meddele dette på den måde, som jobcenteret har angivet, forud for det tidspunkt, hvor den pågældende skal møde i tilbuddet, møde til samtalen eller møde på jobcenteret m.v., jf. stk. 2.

Stk. 5. Hvis en person udebliver fra et tilbud m.v., jf. stk. 2, kan kommunen i helt særlige situationer udbetale hjælp for de dage, hvor den pågældende er udeblevet. Dette gælder også, hvis personen ikke har givet meddelelse om fraværet forud for mødetidspunktet, jf. stk. 4. Personen skal, så snart det er muligt, tage kontakt til jobcenteret og oplyse om årsagen til udeblivelsen.

Stk. 6. Opgørelsen af de dage, der kan udbetales hjælp for, jf. stk. 2, 4 og 5, sker som en samlet opgørelse for en måned. Hjælpen beregnes som en forholdsmæssig andel af månedens hjælp svarende til antallet af kalenderdage, hvor personen har opfyldt betingelserne for at modtage hjælp, sat i forhold til månedens kalenderdage. Hjælpen udbetales efter § 89, stk. 1.

Stk. 7. Kommunen træffer samtidig med afgørelsen efter stk. 1 afgørelse om, at hvis en person i en hel kalendermåned udebliver fra de aktiviteter, som kommunen har givet personen efter stk. 2, ophører hjælpen helt, og personens sag lukkes. Hvis personen er gift, skal kommunen samtidig med afgørelsen efter 1. pkt. træffe afgørelse om, at hjælpen til ægtefællen ophører, og den pågældendes sag lukkes. Personen og dennes ægtefælle kan ansøge om og modtage hjælp på ny, såfremt de opfylder betingelserne for hjælpen.

Til § 40 a, stk. 1

Ifølge § 40 a, stk. 1, kan kommunen træffe afgørelse om, at en person mister retten til hjælp efter § 22 i lov om aktiv socialpolitik (selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse), § 23 (uddannelseshjælp), § 24 (aktivitets- eller barselstillæg) eller § 25 (kontanthjælp) i op til 3 måneder, hvis personen har fået en afgørelse om sanktion efter §§ 36-40, og personen derefter igen uden rimelig grund tilsidesætter pligten til at stå til rådighed efter §§ 13 og 13 a.

Det er en betingelse, at kommunen konkret vurderer, at personen med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v., som medfører en afgørelse efter §§ 36-40. Den manglende vilje til at stå til rådighed kan f.eks. vise sig ved, at personen optræder negativt i forbindelse med kommunens afgivelse af tilbud eller altid har mange forbehold i forbindelse med tilbud, således at personens handlemåde kan sidestilles med en afvisning af tilbuddet m.v. Det kan også være, at den pågældende en eller flere gange udebliver fra tilbud eller jobsamtaler, ikke aktivt søger job m.v.

Kommunen kan således træffe afgørelse om skærpet rådighedssanktion overfor en person, som har fået en afgørelse om sanktion efter bestemmelserne i §§ 36-40 i loven, f.eks. for udeblivelse uden rimelig grund fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, hvis personen derefter på ny ikke har overholdt sine rådighedsforpligtelser, dvs. allerede anden gang personen får en sanktion efter §§ 36-40, såfremt kommunen samtidig konkret vurderer, at personen med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v.

Den skærpede rådighedssanktion omfatter både uddannelsesparate, herunder åbenlyst uddannelsesparate, samt jobparate og aktivitetsparate ydelsesmodtagere. Det betyder, at kommunen i forhold til aktivitetsparate modtagere af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp kan træffe afgørelse om en skærpet rådighedssanktion.

Den skærpede rådighedssanktion består i, at personen i op til tre måneder alene vil få udbetalt hjælp for de dage, hvor den pågældende opfylder sin rådighedsforpligtelse ved at deltage i tilbud, møde til samtale eller alternativt møder op i jobcenteret, på rådhuset eller en anden kommunal adresse, således som jobcenteret har anvist, jf. § 40 a, stk. 2.

Sanktionen er desuden betinget af, at kommunen har vejledt personen og dennes ægtefælle i overensstemmelse med reglerne i § 35, stk. 2, om skærpet vejledningspligt. Der henvises til vejledningen til § 35, stk. 2.

Ved vurderingen af, om en person skal have en skærpet rådighedssanktion på en, to eller tre måneder, kan indgå flere forskellige momenter, herunder hvor lang en periode, forseelserne strækker sig over, f.eks. om personen har begået flere forseelser over en kortere periode på to måneder eller over en længere periode på fire eller seks måneder. Kommunen kan endvidere lægge vægt på, om det er første gang, kommunen påtænker at træffe afgørelse om skærpet sanktion, eller om personen flere gange tidligere har været omfattet af en skærpet sanktion.

Der er i det nedenstående alene tale om vejledende eksempler på, hvornår der kan gives en skærpet sanktion på en, to eller tre måneder. Kommunen skal altid foretage en konkret vurdering af, om en person skal have en, to eller tre måneders skærpet sanktion, og kommunen skal altid vurdere, om sanktionen står i et rimeligt forhold til forseelserne, dvs. om der er proportionalitet mellem sanktion og forseelse.

Således vil en person, der f.eks. er udeblevet to gange til en jobsamtale inden for 6 måneder, hvor kommunen har truffet afgørelser om, at der skulle ske fradrag i hjælpen for en eller to dage ved hver udeblivelse, ikke blive omfattet af en skærpet sanktion, idet der ikke i dette eksempel kan anses at være proportionalitet mellem forseelsen og den skærpede sanktion.

Eksempel 1:

Hvis en person afviser et rimeligt tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, skal kommunen træffe afgørelse om, at personen skal have en sanktion på tre sanktionssatser. Kommunen skal vejlede personen

om, at kommunen vil træffe afgørelse om skærpet rådighedssanktion, hvis pågældende igen undlader at opfylde sin rådighedsforpligtelse. Personen får 14 dage efter et nyt tilbud, hvor personen udebliver uden rimelig grund i 15 dage ud af 18 mulige dage. I denne situation kan kommunen træffe afgørelse om en skærpet rådighedssanktion om, at hjælpen vil ophøre i en måned. Kommunen skal samtidig give personen et tilbud eller en aktivitet, som pågældende kan møde frem i på alle hverdage. Personen får alene hjælp for de dage, hvor personen møder frem. Samtidig skal kommunen træffe afgørelse efter § 36 om, at personen ikke har ret til hjælp for de dage (15 dage), hvor personen uden rimelig grund er udeblevet fra det tilbud, som udløser den skærpede rådighedssanktion.

Eksempel 2:

En person skal deltage i et tilbud om virksomhedspraktik. Personen udebliver helt eller delvist 15 dage ud af de 20 dage, som tilbuddet varer. Det er første gang, at personen har fået en sanktion. Personen tilkendegiver videre, at personen ikke ønsker at stå til rådighed og deltage i aktivering. Kommunen vurderer derfor i forbindelse med afgørelsen om sanktionen for udeblivelse fra tilbud, at personen med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed. I forbindelse med afgørelsen vejleder kommunen personen om konsekvenserne, hvis personen igen ikke opfylder sin rådighedsforpligtelse, jf. § 35, stk. 2. Personen får igen et tilbud og bliver væk i 3 uger af 5 dage i de uger, som tilbuddet skulle løbe. Kommunen træffer afgørelse om, at personen skal have foretaget fradrag i hjælpen for de dage, som personen er udeblevet fra tilbud, jf. § 36 samt træffer afgørelse om en skærpet rådighedssanktion på en måned, da det er første gang, at personen sanktioneres med en skærpet rådighedssanktion. Hvis personen efterfølgende udebliver fra tilbud, afviser job m.v., vil kommunen kunne vælge at træffe afgørelse om en skærpet rådighedssanktion på to eller tre måneder.

Når kommunen træffer afgørelse efter § 40 a, stk. 1, i forhold til en aktivitetsparat person, skal kommunen i forbindelse med den hændelse, som udløser sanktionen, vurdere, hvorvidt personen havde en rimelig grund til f.eks. at udeblive fra et tilbud, jf. §§ 13, stk. 7 og 8, samt regler fastsat i medfør af § 13, stk. 15.

Kommunerne skal foretage en række ekstra skridt, før de kan sanktionere aktivitetsparate modtagere af hjælp, både i forhold til at vurdere, om personerne skal være omfattet af den skærpede rådighedssanktion, herunder om den skærpede sanktion vil fremme personens rådighed, og i forhold til eventuelle udeblivelser fra den aktivitet, som personerne skal møde op i, når personerne er omfattet af en skærpet sanktion. Kommunen skal endvidere have været i personlig kontakt med personen, før kommunen træffer afgørelse om en sanktion. Der henvises til vejledning til afsnit 1 ad bekendtgørelsens §§ 10 og 11.

Til § 40 a, stk. 2

Ifølge § 40 a, stk. 2, skal kommunen samtidig med afgørelsen om skærpet rådighedssanktion efter § 40 a, stk. 1, give personen et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, daglige samtaler eller pligt til at møde dagligt i jobcenteret m.v. Aktiviteter skal kunne påbegyndes samme dag, som afgørelsen om den skærpede rådighedssanktion efter § 40 a, stk. 1, har virkning fra. Personen modtager hjælp efter §§ 22-25 for de dage, hvor den pågældende deltager i tilbud, møder til samtaler eller møder i jobcenteret.

Der skal således være mulighed for, at en person, der er omfattet af en skærpet rådighedssanktion efter § 40 a, stk. 1, kan møde frem i tilbud, til samtaler eller møde op på jobcenteret dagligt. Kommunen kan give den pågældende tilbud om en eller flere forskellige aktiviteter, så længe aktiviteterne omfatter alle månedens arbejdsdage.

Hvis den 1. i en kalendermåned er en lørdag, søndag eller helligdag, mens den konkrete aktivitet, som kommunen skal give personen efter § 40 a, stk. 2, først starter op den førstkommande hverdag f.eks. mandag den 3., kan kommunen - hvis personen ikke møder op i aktiviteten mandag den 3. – også træffe afgørelse om, at personen ikke vil få hjælp for lørdag den 1. og søndag den 2.

Det beror på en konkret og individuel vurdering, om personen skal have et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om compensation til handicappede i erhverv m.v., tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, daglige samtaler eller pligt til at møde dagligt i jobcenteret m.v.

Når kommunen skal give personen et tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om compensation til handicappede i erhverv m.v. eller integrationsloven, skal tilbuddet gives i overensstemmelse med reglerne heri. I forhold til tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats betyder det, at tilbuddet så vidt muligt skal være rettet mod beskæftigelse inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft, og gives ud fra den enkeltes ønsker og forudsætninger med henblik på, at personen hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse, med mindre tilbuddet fastsættes under hensyn til konkrete behov på arbejdsmarkedet. Hvis kommunen i forbindelse med en skærpet rådighedssanktion træffer afgørelse om, at personen skal møde i et tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud efter kapitel 5 i lov om compensation til handicappede i erhverv m.v. eller integrationsloven, skal kommunen afgive tilbuddet sammen med afgørelsen om den skærpede rådighedssanktion, og det klart skal fremgå af afgørelsen, at personen har mulighed for at klage over tilbuddet.

Kommunerne skal ved afgivelsen af tilbuddet m.v. efter § 40 a, stk. 2, tage højde for, om personen har en rimelig grund til ikke at tage imod tilbuddet.

Kommunen skal således ved afgivelsen af tilbud, indkaldelse til samtaler eller daglig pligt til at møde frem i jobcenteret m.v. sikre, at personen kan møde i aktiviteten, og at personen ikke i forhold til den eller de konkrete aktiviteter har en rimelig grund til ikke at deltage, jf. § 13, stk. 7, i lov om aktiv socialpolitik. Det kan f.eks. være, at personen ikke kan deltage i tilbuddet på grund af egen sygdom, har ret til fravær ved graviditet, barsel og adoption, har børnepasningsproblemer, eller at afstanden mellem bopæl og tilbud medfører en urimelig belastning på grund af transporttid eller transportvanskeligheder.

Kommunen skal desuden være opmærksom på, at det ifølge § 13, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik i forhold til aktivitetsparate er et krav, at kommunen altid skal foretage en konkret vurdering af, om der i det enkelte tilfælde foreligger andre forhold, der kan begrunde, at en person, der ansøger om eller modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp som aktivitetsparat, ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder. Der henvises til vejledningen til bekendtgørelsens § 10.

Hvis kommunen ikke giver den pågældende et tilbud, indkalder den pågældende til daglige samtaler eller giver den pågældende en pligt til at møde dagligt på jobcenteret, kan hjælpen ikke ophøre. Hjælpen kan tidligst ophøre fra det tidspunkt, hvor kommunen har stillet et tilbud til rådighed, har indkaldt den pågældende til en samtale eller har givet den pågældende en pligt til dagligt fremmøde på jobcenteret, som den pågældende kan møde frem i.

Det skal udtrykkeligt og klart fremgå af afgørelsen, hvad en person skal gøre for igen at blive berettiget til at få udbetalt hjælp i den periode, hvor den pågældende er omfattet af sanktionen i § 40 a, stk. 1 og 2, i lov om aktiv socialpolitik. Afgørelsen anses for at være kommet frem fra det tidspunkt, hvor den pågældende har modtaget afgørelsen med posten, og hvis afgørelsen sendes digitalt på det tidspunkt, hvor den er tilgængelig for den person, som afgørelsen er rettet mod.

Personen får ret til at få udbetalt hjælp efter §§ 22-25 for de dage, hvor den pågældende møder frem i tilbud, møder til samtaler på jobcenteret eller møder op på jobcenteret dagligt og dermed aktivt viser, at den pågældende står til rådighed for arbejde eller uddannelse. Hvis der i en måned er helligdage, eller kommunen ikke kan tilbyde aktiviteter på alle arbejdsdage, kan den pågældende få udbetalt hjælp for dage, hvor personen ikke har en reel mulighed for at møde i aktiviteten. Der henvises til vejledningen vedr. § 40 a, stk. 6.

Hvis personen ikke møder i tilbuddet, ikke kommer til en samtale eller ikke overholder pligten til at møde på jobcenteret dagligt, kan den pågældende ikke få selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp for de dage, hvor den pågældende ikke har opfyldt kravet om fremmøde.

Til § 40 a, stk. 3

Inden kommunen træffer afgørelse om, at en person, som er aktivitetsparat, ikke kan modtage hjælp for en eller flere dage, hvor personen ikke er mødt frem i den aktivitet, som kommunen har tilbudt, jf. stk. 1 og 2, skal kommunen foretage partshøring af personen med henblik på en vurdering af årsagen til udeblivelsen fra tilbud m.v., herunder om personen har en rimelig grund til ikke at deltage, eller der er andre forhold, der kan begrunde, at personen ikke skal pålægges en sanktion, jf. § 13, stk. 7 eller 8, eller regler fastsat i medfør af § 13, stk. 15.

Kommunen skal i den forbindelse tage stilling til, om den manglende overholdelse af pligten skyldes, at personen har en rimelig grund til ikke at deltage, f.eks. fordi personen ikke kan deltage i tilbuddet på grund af egen sygdom eller børnepasningsproblemer m.v., jf. § 13, stk. 7, i lov om aktiv socialpolitik eller regler fastsat i medfør af § 13, stk. 15. Herudover skal kommunen i den enkelte sag også konkret vurdere, om der er andre forhold, der kan begrunde, at personen ikke skal pålægges en sanktion for udeblivelse eller ophør i tilbuddet m.v., jf. § 13, stk. 8, i lov om aktiv socialpolitik. Der henvises til vejledningens afsnit 1 til § 10.

Kommunen skal dokumentere på personens sag, at skriftlig partshøring har fundet sted, herunder hvordan partshøringen er foretaget, hvornår den er foretaget, og hvilken ordlyd partshøringen har.

Hvis personen ikke reagerer på den skriftlige partshøring om opgørelse af antal dage, hvor personen ikke er mødt frem i den aktivitet, som kommunen har tilbudt, skal kommunen foretage udvidet partshøring efter § 35, stk. 7.

Til § 40 a, stk. 4

Efter § 40 a, stk. 4, kan en person, der er syg eller har børnepasningsproblemer, alligevel få ret til hjælp på dage, hvor den pågældende ikke er mødt, hvis personen har meddelt fravær på den måde, som jobcenteret har stillet krav om, inden den pågældende skulle møde i tilbuddet, være mødt til samtalen eller være mødt op på jobcenteret, jf. dog § 40 a, stk. 3.

Hvis personen er forhindret i at deltage i tilbuddet, møde til samtalen eller møde frem i jobcenteret, fordi den pågældende er syg eller har børnepasningsproblemer, skal personen således meddele dette på den måde, som jobcenteret har angivet. Personen skal give meddelelsen herom forud for det tidspunkt, hvor den pågældende skal møde i tilbuddet, møde til samtalen eller møde på jobcenteret, jf. stk. 2. Hvis personen f.eks. skal møde på jobcenteret kl. 10:00, og jobcenteret har angivet, at personen skal ringe til et bestemt telefonnummer, er det en forudsætning for at modtage hjælp på denne dag, at personen inden kl. 10:00 har ringet til det angivne telefonnummer og oplyst om sygdom eller børnepasningsproblemer. Hvis personen ringer efter kl. 10:00 eller ringer til et andet nummer inden kl. 10:00, vil personen ikke kunne modtage hjælp for denne dag.

Idet kommunerne ved afgivelsen af tilbuddet m.v. efter § 40 a, stk. 2, skal tage højde for, om personen har en rimelig grund til ikke at tage imod tilbuddet, og da det forud for afgivelsen af tilbuddet, indkaldelserne til daglige samtaler m.v., således allerede er afklaret, at den pågældende ikke har en rimelig grund til ikke at deltage i aktiviteterne, er det alene de nævnte situationer, der kan medføre, at der kan udbetales hjælp på trods af manglende fremmøde. Det er således alene sygdom eller børnepasningsproblemer, der i forhold til aktivitetsparate kan udgøre en rimelig grund til manglende fremmøde i anviste aktiviteter efter § 40 a, stk. 2, og som kan medføre, at personen alligevel kan få ret til hjælp på dage, hvor den pågældende ikke er mødt.

Til § 40 a, stk. 5

Ifølge § 40 a, stk. 5, gælder det, at hvis en person udebliver fra et tilbud m.v., som kommunen har givet personen, jf. § 40 a, stk. 2, kan kommunen i helt særlige situationer udbetale hjælp for de dage, hvor den pågældende er udeblevet. Dette gælder også, hvis personen ikke har givet meddelelse om fraværet forud for mødetidspunktet som angivet i § 40 a, stk. 4. Personen skal, så snart det er muligt, tage kontakt til jobcenteret og oplyse om årsagen til udeblivelsen.

Der kan således udbetales selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i helt særlige tilfælde til en person, som er omfattet af den skærpede rådighedssanktion, for de dage, hvor den pågældende er udeblevet fra tilbud, en samtale eller et møde på jobcenteret m.v. Det gælder, selv om der ikke er givet meddelelse om fraværet forud for mødetidspunktet, f.eks. hvis den pågældende har været forhindret, og det har været umuligt for den pågældende at give besked om fraværet til kommunen.

Det kan f.eks. være, hvis personen har været indlagt på hospitalet eller lignende og derfor ikke har haft mulighed for at kontakte kommunen, eller hvis personen har været ude for en ulykke, der bevirker, at den pågældende ikke har haft mulighed for at kommunikere med omverdenen. Personen skal dog så hurtigt som muligt give meddelelse om årsagen til fraværet til jobcenteret.

Et andet eksempel kunne være, hvis en persons barn var blevet alvorligt syg og indlagt på hospitalet. I denne situation kan den pågældende få udbetalt hjælp på trods af det manglende fremmøde.

Kommunen kan i sådanne situationer efterbetale hjælp for den periode, hvor den pågældende ikke har været i stand til at stå til rådighed f.eks. på grund af sit helbred.

Personen skal, så snart det er muligt, tage kontakt til jobcenteret og oplyse om årsagen til udeblivelsen.

Til § 40 a, stk. 6

Det fremgår af § 40 a, stk. 6, at opgørelsen af de dage, der kan udbetales hjælp for, jf. § 40 a, stk. 2, 4 og 5, sker som en samlet opgørelse for en måned. Hjælpen beregnes som en forholdsmæssig andel af månedens hjælp svarende til antallet af kalenderdage, hvor personen har opfyldt betingelserne for at modtage hjælp, sat i forhold til månedens kalenderdage. Hjælpen udbetales efter § 89, stk. 1.

Kommunen opgør antallet af fremmødedage en gang om måneden, således at modtageren af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp får udbetalt den samlede hjælp ved udgangen af måneden.

Hjælpen beregnes som en forholdsvis andel af månedens hjælp, svarende til antallet af kalenderdage, hvor den pågældende er mødt i tilbud m.v., jf. § 40 a, stk. 2, sat i forhold til månedens samlede kalenderdage. Hvis en person er mødt i tilbud m.v. på 5 arbejdsdage i en uge og herefter ikke møder i tilbud i resten af måneden, beregnes hjælpen som 7 kalenderdage (mandag til søndag), sat i forhold til det samlede antal kalenderdage i den konkrete måned.

Hvis en person er mødt fra og med mandag til og med torsdag i en uge, og derefter udebliver fra tilbuddet fredag til og med torsdag i den næste uge og herefter møder resten af måneden i tilbud m.v., skal

den pågældende have udbetalt hjælp for antallet af kalenderdage i måneden fratrukket 7 kalenderdage i forhold til den samlede måneds hjælp.

Hvis en person deltager i et tilbud, som foregår lørdag eller søndag, tæller disse dage med i opgørelsen af dage, hvor en person er fremmødt.

Det har således betydning for beregningen af kalenderdage, om en person ikke møder frem i tilbud m.v., jf. § 40 a, stk. 2, over en weekend f.eks. fra fredag til og med mandag. I et sådan tilfælde vil den pågældende få hjælp for månedens kalenderdage fratrukket 4 kalenderdage sat i forhold til månedens samlede hjælp. Hvis en person ikke møder i tilbud på 2 arbejdsdage i en uge, f.eks. tirsdag og torsdag, får den pågældende udbetalt hjælp for månedens kalenderdage fratrukket 2 kalenderdage sat i forhold til månedens samlede hjælp.

Hvis en person deltager i et tilbud, som foregår lørdag eller søndag, tæller disse dage med i opgørelsen af dage, hvor en person er fremmødt. Hvis en person er mødt i tilbud mandag til og med tirsdag og holder fri onsdag og torsdag og derefter arbejder fredag, lørdag og søndag, skal den pågældende have udbetalt hjælp for 7 kalenderdage.

Personen kan, hvis den pågældende ikke er enig i opgørelsen af dage, som der udbetales hjælp for, klage over afgørelse om opgørelsen af hjælpen efter de almindelige klageregler i § 98.

Til § 40 a, stk. 7

Det er i § 40 a, stk. 7, fastsat, at en persons sag automatisk lukkes, og at personens hjælp ophører, hvis personen ikke har været i kontakt med kommunen i en hel kalendermåned samtidig med, at kommunen har stillet en aktivitet til rådighed på alle hverdage. Såfremt personen i en hel kalendermåned ikke møder op til pålagte tilbud, aktiviteter, samtaler, møder m.v. efter § 40 a, stk. 2, skal kommunen således lukke personens sag, hvorefter hjælpen til personen vil ophøre. Hvis personen er gift, skal kommunen samtidig med afgørelsen efter § 40 a, stk. 7, 1. pkt., træffe afgørelse om, at hjælpen til ægtefællen ligeledes vil skulle ophøre.

Det betyder, at kommunen samtidig med afgørelsen om den skærpede rådighedssanktion efter § 40 a, stk. 1, skal træffe afgørelse om lukning af sagen, hvis personen i en hel kalendermåned ikke møder op i den anviste aktivitet, tilbud m.v. pålagt efter stk. 2. Når kommunen træffer afgørelse om, at personen skal have en skærpet rådighedssanktion, hvor hjælpen skal ophøre i op til tre måneder, og hvor der alene kan udbetales hjælp for de dage, hvor personen møder op i den aktivitet, som kommunen har anvist, skal der således samtidig træffes afgørelse om, at hvis personen i en hel kalendermåned ikke møder frem i den aktivitet, som kommunen har anvist, vil udbetalingen af hjælp til personen blive standset.

Lukning af en sag efter § 40 a, stk. 7, forudsætter dermed, at kommunen har truffet en afgørelse om en skærpet rådighedssanktion efter § 40 a, stk. 1, og at kommunen samtidig hermed har truffet en afgørelse om, at hjælpen ophører, og at personens sag lukkes, hvis personen i en hel kalendermåned udebliver fra de aktiviteter, som kommunen har givet personen efter § 40 a, stk. 2. Sanktioner efter bestemmelserne i §§ 36-40 i lov om aktiv socialpolitik kan således ikke i sig selv danne grundlag for lukning af en sag efter § 40 a, stk. 7, uden forudgående anvendelse af § 40 a, stk. 1 og 2.

Når kommunen træffer afgørelse om en skærpet rådighedssanktion efter § 40 a, stk. 1, og i forbindelse hermed samtidig træffer afgørelse om, at personens sag lukkes, og hjælpen ophører, hvis personen i en hel kalendermåned udebliver fra anviste aktiviteter, skal personen partshøres i overensstemmelse med reglerne i forvaltningslovens § 19.

Hvis personen er gift med en person, der modtager hjælp efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik, og som risikerer at miste sin hjælp i forbindelse med den skærpede rådighedssanktion og eventuel lukning af sagen, skal personens ægtefælle ligeledes partshøres i forbindelse med afgørelsen om den skærpede rådighedssanktion til personen og den samtidige afgørelse om lukning af personens og ægtefællens sager

og ophør af hjælpen til personen og ægtefællen, såfremt personen i en hel kalendermåned udebliver fra anviste aktiviteter. Personens ægtefælle er således part i sagen og omfattet af reglerne om partshøring i § 19 i forvaltningsloven.

Hvis en aktivitetsparat person i en hel kalendermåned ikke er mødt op i anviste aktiviteter, tilbud m.v. pålagt efter § 40 a, stk. 2, og kommunen derfor vil lukke personens sag, skal kommunen forud for lukningen af sagen endvidere foretage partshøring af personen efter § 40 a, stk. 3. Såfremt den aktivitetsparate person ikke reagerer på denne partshøring, skal kommunen også foretage udvidet partshøring af personen efter § 35, stk. 7 (personlig kontakt), inden kommunen kan lukke sagen.

Hvis personens ægtefælle er aktivitetsparat, skal der endvidere foretages udvidet partshøring (personlig kontakt) af ægtefællen i overensstemmelse med § 35, stk. 7.

En hel kalendermåned skal forstås som f.eks. april eller maj måned, dvs. fra den 1. til d. 30. /31. i måneden. Personen skal således udeblive i hele maj måned fra de aktiviteter, som jobcenteret, jf. § 40 a, stk. 2, har anvist personen at møde op i, førend kommunen kan lukke sagen og stoppe hjælpen efter § 40, stk. 7. Baggrunden for dette er, at hjælp til forsørgelse udbetales månedsvis bagud for én kalendermåned ad gangen.

Det betyder, at såfremt kommunen den 15. maj træffer afgørelse om en sanktion på 1 måned efter § 40 a, stk. 1, med virkning fra den 16. i samme måned, har personen pligt til at møde i anviste aktiviteter fra den 16. maj til 15. juni (1 måned). Hvis personen udebliver fra alle de anviste aktiviteter i den måned, sanktionen varer, dvs. fra 16. maj til 15. juni, kan der ikke træffes afgørelse om lukning af sagen, jf. § 40 a, stk. 7, da der ikke er tale om en hel kalendermåned.

Hvis personen er gift med en person, der modtager hjælp efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik, og som derfor risikerer at miste sin hjælp i forbindelse med en eventuelt lukning af sagen, skal kommunen samtidigt med afgørelsen om skærpet rådighedssanktion efter § 40 a træffe afgørelse om, at personens ægtefælles hjælp ophører, hvis personen i en hel kalendermåned ikke er mødt frem i de aktiviteter, som jobcenteret har anvist pågældende.

Der stilles dermed ikke krav om, at kommunen skal træffe en ny særskilt afgørelse om lukning af sagen i forhold til personen og dennes evt. ægtefælle, når personen i en hel kalendermåned er udeblevet fra de anviste aktiviteter efter § 40 a, stk. 2.

Kommunen skal forud for den skærpede rådighedssanktion have vejledt personen i overensstemmelse med § 35, stk. 2, om skærpet vejledningspligt. Hvis kommunen ikke har vejledt personen efter § 35, stk. 2, om, at pågældendes hjælp vil ophøre, hvis personen ikke møder frem i de aktiviteter, som jobcenteret har anvist, kan kommunen ikke træffe afgørelse om skærpet rådighedssanktion efter § 40 a, stk. 1, og lukning af sagen efter § 40 a, stk. 7. Hvis kommunen ikke har vejledt personens ægtefælle om, at pågældendes hjælp også vil ophøre, hvis den anden ægtefælle ikke møder frem i de aktiviteter, som jobcenteret har anvist, kan kommunen ikke træffe afgørelse om, at hjælpen ophører for denne ægtefælle, jf. § 35, stk. 2.

Personen og dennes ægtefælle vil kunne ansøge om og modtage hjælp på ny, hvis de opfylder betingelserne for hjælpen.

Sanktioner efter §§ 36-40 a, der ikke er færdigafviklede, bortfalder, når personens sag lukkes efter § 40 a, stk. 7. Ved genoptagelse af hjælpen og opstart af et nyt kontaktforsøg i forlængelse af, at sagen har været lukket efter § 40 a, stk. 7, skal ikke-afviklede sanktioner således ikke genoptages.

3. Andet

Denne vejledning erstatter vejledning nr. 10013 af 13. oktober 2016 om rådighed og sanktioner for personer der ansøger om eller modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, forvaltningsloven, offentlighedsloven og databeskyttelsesloven kan findes på Retsinformation på www.retsinformation.dk

Databeskyttelsesforordningen kan findes på <https://eur-lex.europa.eu>. For yderligere information om databeskyttelsesreglerne i øvrigt henvises til Datatilsynet www.datatilsynet.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, den 12. juni 2020

PETER TRUELS NIELSEN

/ Tina Holgaard Madsen